Postimees

Ilmub iga päew.

Toimetus ja peakontor Tartus, Jaani 11.

Toimetus ja kontor Tallinnas, Wene 1.

Telefonid Tartus: Tegewtoimetaja 2-86, siseriigi ja Tartu teadete toim. 1-86, kaugeköned 9-86, ärijuhatus 65, tellituse üldtelefon 80, raamatukauplus 2-50.

Telefonid Tallinnas: Toimetus 30-81, kontor 16-11.

Käsikirjad hoitakse alal ainult sellekohasel soowil.

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 5 senti, teksti ees 10 senti, teksti sees 12 senti ja tekstis teksti kirjaga 15 senti mm weeru laiuses. Kohaotsimise kuulutused poole hinnaga. Kuulutuste koha waliku soowe täidetakse ainult wõimalust mööda.

Üksik number 5 senti.

„Postimehe" ja ta maksuliste lisade tellimishinnad:

Postiga: 1 kuu 150 s., 2 k. — 300 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 120 s., 6 kuud 725 s., 12 kuud 1400 senti.

Postita: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 325 s., iga lisakuu 105 s., 6 kuud 625 s., 12 kuud 1250 senti.

Tartu linna tellijatele. Kojukandmisega: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 110 s., 6 kuud 700 s., 12 kuud 1350 senti. Talitusest ära wiies: 1 kuu 125 s., 2 k. — 250 s., 3 k. — 320 s., iga lisakuu 100 s., 6 kuud 600 s., 12 kuud 1200 senti.

Wälismaale — 4 krooni kuus. Poola, Leedu, Lätimaale — kodumaa hinnad.

„Maamees" 30 senti kuus. „Sädemed" 120 senti aastas, 60 senti poolesaastas, üksiknumber — 35 senti; ilmub 4 korda aastas. „Lasteleht" 10 s. k. „Terwis" 160 s. aastas, 80 s. poolesaastas, üksiknumber — 45 s.; ilmub 4 korda aastas. — Aadressi muutmine 25 s.

Nr. 117 **Reedel, 1. mail 1931.** **Tänast lehte 8 lehekülge** **75. aastakäik.**

„Kas on linnukesel muret . . ."

A-S. ROYAL-FILMI KINO **ATHENA** A-S. ROYAL-FILMI KINO

Võistluseta hiilgav esietendus! Parem eeskava Tartus! „Ufa" suursaavutis!

Armastuse kapriisid

Väljapaistev valgusheliifilm **Paul Franki** tuntud opereti järele **TEMA KÕRGUS KÄSEB.** 12 jaos

Tema Kõrgus tantsib. Valsitaktis on maailm nii ilus, südames nii kerge ja õnn nii lähedal.

Tema Kõrgus armastab. See algas ühel teenijatepidul, ei lõppenud sädeleval uisuteel, kestis edasi õuepallil.

Tema Kõrgus laulab võluvat tänapäeva laulu: «Du hast mir heimlich die Liebe ins Haus gebracht». Kes kord kuuleb, ei unusta seda iialgi.

TEMA KÕRGUS KÄSEB. Suurep. valsse, võluvaid lõõkpalu, meeldiv tegevus, maitsekas huumor, väljapaistvad tegelased, rikkalik lavastus. — Werner R. Heymanni muusika. Hanns Schwarzi lavastus. — Peaosades:

KÄTHE VON NAGY, WILLY FRITSCH, Reinhold Schünzel, Paul Heidemann, Paul Hörbiger.

Uusimad lõõkpalad: 1) Du hast mir heimlich die liebe ins Haus gebracht», 2) Frag nicht wie, frag nicht wo», 3) Bisschen dies und bisschen das», 4) «O mach dein Fenster auf, du goldige Marie».

HUVITAV LISA. Algus pühadel kell 2.30, äripäevil kell 5.30.

Poola rahwuspüha pühitsemine Eestis.

Pidulikud koosolekud Tallinnas ja Tartus.

Pühapäewal, 3. mail pühitseb Poola wabariik ja rahwas oma rahwuspüha, missuguseks tähtpäewaks on wõetud Poola rahwa esimese kuulsa põhiseaduse wastuwõtmise päew — 3. mai 1791. a. Poola rahwas hindab suure lugupidamisega oma wabaduswõitlust ja seda ajaloolist päewa. Oma suurele sõprusrahwale tunneb selles südamest kaasa ka Eesti rahwas ja mälestab omalt poolt seda tähtpäewa. Selle sõprustunde wälisteks kui ka sisuliseks wäljenduseks korraldab Eesti-Poola ühing pühapäewal, 3. mail Tallinnas ja Tartus piduliku koosoleku.

Samuti on sel päewal raadioringhääling pühendanud oma kawa peamiselt Poola muusikale ühes kõnedega. Tallinnas on pühapäewal kell 2 kino-teater „Gloria Palace'is" pidulik koosolek, kus esinewad kõnedega Eesti-Poola Ühingu aucsimees kindral Laidoner ja Tartu ülikooli üldajaloo professor P. Treiberg. Wiimane kõneleb teemile „Poola rahwa wabaduswõitluse areng 19. sajandil." Peale selle on eeskawas film Poola rahwa elust ja wabadussõjast. Muusikaosas esineb Poola helitöödega ja wiisidega kaitseministeeriumi sümfooniaorkester.

Tartlane wõitis miljoni?

Kolmapäewa õhtul peeti Tallinnas Eesti Olümpia Komitee loterii loosimist. Loosimine algas kell 5 p. l. „Kalewi" wõimla saali oli seks puhuks, nagu harilikult, hulgaliselt kogunud miljoniootajaid. Kuid miljon laskis end kaua oodata, sest alguses tulid ainult wäiksed wõidud. Alles kell 6.45 tõmmati wälja miljoniline wõit, mis langes piletile nr. 21577. Pilet on müüdud Tartu Ühispanga kassapidaja Wentseli poolt. Müüd ei tea, kas selle wõitis mõni tartlane wõi mõni tartumaalane. Teine wõit — 2500 kr. langes piletile nr. 25321, kolmas wõit — 1000 kr. pil. nr. 48259 ja 500 kr. pil. nr. 56640.

Tulekahju Tallinna südalinnas.

Kolmapäewa õhtul süttis Tallinnas Wiru tn. 16 põlema J. Imhofile kuuluw 3-kordne kiwimaja. Tuli oli alguse saanud arwatawasti sädemetest, mis tulid naabrimaja korstnast ja läksid läbi lahtise pööningu akna, kus hõlli mitmesugust wana kolu ja pakk-kaste. Kohalekutsutud tuletõrje lendsalk kui ka wabatahtlik tuletõrje likwideeris tulekahju peale paaritunnilist töötamist. Kannatada sai ainult maja ülemine kord.

Koolireform teostugu meie olude kohaselt.

Koolinõunikkude päewa tulemusi.

Koolinõunikkude päew, mida peeti eile ja üleeile haridus- ja sotsiaalministeeriumi ruumides, lõppes. Päewal arutati ja selgitati üksikasjaliselt reguleerimist ja õppetöö korraldamist mitmeklassilistes komplektides. Kooliwõrgu suhtes algkoolide alal awaldati, et wõrgu wäljatöötamine ja edaspidine reguleerimine peaks toimuma kindlate põhimõtete järele, et ära hoida järske murranguid.

Õppetöö suhtes mitmeklassilistes komplektides awaldati, et seal õppetöö edendamiseks oleks waja enam wastawaid õppeabinõusid, peamiselt wastawat kirjandust.

Edasi arutas koolinõunikkude päew kooliuuenduse ala ja kooliuuenduste wajadusi ning teostamise wõimalusi meie koolides. Asuti seisukohale, et uuenduste teostamisel on waja arwestada meie laste arengut ja meie olusid.

Püssi wallawanem 4 aastaks sunnitööle.

Wiru maawalitsuse rewident rewideeris 1927. aastal Püssi wallawalitsuse asjaajamist ja raamatupidamist, kusjuures wallakassas tuli ilmsiks 1183 kr. puudujääk. Selle tekkimise kohta seletas wallawanem Johannes Prokow rewidendile, et annud selle summa wallawanema abi kätte. Hiljem aga seletas, et annud walla arwete õiendamiseks wälja. Wallasekretär arwas, et see arwete õiendamise jutt on ainult wäljamõeldud, sest sääraseid dokumente ei olewat üldse olnud.

Rewideerimise tulemused teatati Rakwere-Paide rahukogu prokurörile, kelle korraldusel juurdlus algatati. Selgus, et lõplik puudujääk on 1557 kr. ja et wallawanem on käinud wallarahaga üsna wabalt ümber.

Rakwere-Paide rahukogu mõistis Johannes Prokowi, 45 a. wana, 4 aastaks sunnitööle ühes õiguste kaotusega. Selle otsuse kinnitasid kohtupalat ja riigikohus.

Tõllupidajad,

ärge tapke kodus peekonsigu ega noori emiseid.

Peekonsigade hind on tunduvalt kõrgem siseturu sealiha hinnast. Mai kuu keskel hakkavad eksporttapamajad ostma täiesti terveid noori suguemiseid, eluskaaluga 80—130 kg, milliste hind isegi palju kõrgem peekonsigade hinnast. Peekonsigu ostab Ühisus «Estonia Eksporttapamajad» piiramata arvul. **Vastuvõtmise päevad igal teisipäeval, kolmapäeval ja neljapäeval.** Suguemiste vastuvõtmise aeg ja koht antakse aegsasti teada.

Ühisus „Estonia Eksporttapamajad"

Tallinna, postkast nr. 33, telefon 309-53 ja 305-51.

Tänuavaldus.

26. skp. minu ameti- ja seltskonna teenevuse puhul mulle õitsenäidatud auavalduste, õnnesoovide ja tervituste eest avaldan siin kõigile mind meelesoidajaile ja lugupidamist avaldajaile kõige südamlikumat tänu.

A. Rosenberg
Roela valla sekretär.

Taga-Kaukaasia waremetes.

Teed ja ühendused õnnetuspiirkonnaga katkenud. Lendurid jutustawad.

Inimohwreid 400?

Moskwast, 30. aprillil. Maawärisemisest Taga-Kaukaasia piirkonnas on teateid wäga puudulikult. Loodusõnnetus on purustanud kõik teed ja traadiühendused. On aga põhjust arwata, et maawärisemine suure ainelise kahju kõrwal on nõudnud palju inimohwreid.

Esialul on wäljastpoolt õnnetuse piirkonnale wõimalik läheneda ainult lennukitel. Lendurid, kes maawärisemise piirkonnast tagasi jõudnud jutustawad, et purustatud külad pakuwad wäga kurba pilti. Mõnel pool on hooned täitsa maa tasa tehtud. Selle tõttu arwatakse, et inimohwreid on wähemalt mitu sada. Ühenduste abiandmine katastroofi piirkonnale on esialul täitsa takistatud, kuna teed on läbi pääsmatud.

Hilisemad teated kõnelewad ka lähemaid üksikasju Taga-Kaukaasia maawärisemisest. Maawärisemine, mis tabas Nahistewani Nõukogude wabariiki Taga-Kaukaasias on olnud wäga raske. Seniste teadete järgi on surma saanud 392 ja haawata 805 inimest. Ainelised kahjud on wäga suured. Sangesuri piirkonnas olewat 80 protsent kõigist majadest purustatud. Lähemad teated siiski esialul weel puuduwad, sest ühendused on maawärisemine purustanud. Esialgsed teated on saadud lennukitelt, kes tegid ringlennu katastroofi kohal. Gerisachi piirkonnas on terwed külad häwinenud, nagu lendurid seletawad. Täpsemad andmed wõiwad selguda alles mõne päewa pärast.

Tarwitaja põllumehele lähemale.

Kuidas wähendada üleliigseid wahetalituskulusid. — Alaliste loomalaatade asutamine otsustamisel.

Algatus Tartus.

Eile leidis aset nõupidamine, kus tuli arutusele küsimus, kuidas tarwitajat põllumehele lähemale wiia. Nõupidamiselt wõtsid osa linnawalitsuse poolt linnapea K. Luik ja linnapea abi A. Mõru, Eesti Ühistegelise liidu juhataja K. Reinmann ja Tartu Põllumeeste seltsi esitajad prof. J. Mägi, J. Brandt, J. Wiik ja P. Kanarik.

Nõupidamisel toodi ette, praegune turuolukord, eriti põllumajandussaaduste alal nõuab parandamist, sest tihti peale paisatakse turule korraga hulk saadusi, kuna teisel päewal jälle wähe. Samasugune olukord on ka munadega. Järwamaa kanakaswataja saab oma munadest ainult pool hinda sellest, mis munad Tallinna turul maksawad. Sarnases suures hinnawahes on süüdi enneweeuputuseaegne turuletoimetamise süsteem, kus naine maal ringi liikudes ja munne kokku ostes mõne munakorwi hinnast kõik sõidukulud katab.

Leiti, et kogu praegune turusüsteem nõuab ümberkorraldust. Esialgu tahetakse alust teha alaliste loomalaatade korraldamisega.

Loomalaatade asutamiseks üleriiklikult on esialgu wähe wäljawaated. Enam-wähem tõenäoline on alaline loomalaada asutamine Tartu kui suuremasse põllumajanduse keskkohta, kus on olemas sellekohased tallid. Ka Tapa on olnud kõne all, kuid esialgu puudub siin weel selgus. Raskem on alalisi loomalaate Tallinnas ellu kutsuda, kuna seal pole ei talle ega ka sobiwat platsi. Kuid arwatawasti hakkab asi ka Tallinnas liikuma. Edaspidi tiheneks loomalaatade wõrk, on arwata, et juure tuleb Wiljandi ja teised keskkohad.

Tartu alaline loomalaat peaks rahuldama wähemalt esialul ka Walga-, Wõru ja Petserimaad.

Loomalaata tahetakse korraldada Tapamaja juure. Selleks on Wäike Kaare ja Wõru maantee wahel wastaw 2 ha suurune maa-ala olemas, kuid raskusi teeb platsi prügitamine. Esialgu on wõimalik neist kuludest üle saada, kui loomalaadad Tapamaja õuel ja wabal maa-alal korraldada.

Nõupidamisel asuti ühemeelsele seisukohale, et loomalaatade küsimus juba kõige lähemal ajal lõpulikult tuleb ära otsustada.

Poliwere wallasekretär lõpulikult tagandatud.

Riigikohtus oli arutusel Paliwere wallasekretäri Jaan Reinansi tagandamise küsimus. Kohtu- ja sisemisteeriumi poolt tagandati ta ametist sel põhjusel, et arwepidamine ja perekonnaseisu registrid olid puudulikult ja korratult peetud. Ministeeriumi otsuse peale kaebas J. Reinans riigikohtusse, kus aga kaebus tagajärjeta jäeti.

Telefoniühendus Eesti-Itaalia wahel.

1. maist s. a. alates awatakse telefoniühendus Eesti ja Itaalia wahel. Kõnet wõib saada ainult Tallinnast. Kõne taks on ühe kõneüksuse pealt 13,52—17,12 krooni, kauguse järele sihtkohast. Ühendus teostub Läti, Leedu, Saksamaa ja Helweetsia kaudu.

Jällemüüjad!

Et jalgrataste ja nende osade hooaeg on alanud ja et meie oma ladu oleme suurel määral täiendanud, kus meil osad, alates kõige väiksemast mutrist ja kõiksugu kummid alati saadaval on. — Sellepärast soovitan Teil, kui nõudmisi on alati enne meie äri külastada, siis näete ja usute, et jalgrattaid ja nende osi kõige odavamini müüb

Tartus, K. Reinholdi kaubamaja.

Kohvik „Salve"

Reedel, 1. mail

TANTSU-ÕHTU.

Tantsu algus kell 8 õhtul.

Päeval MUUSIKA kella 12—2.

„Aeg kaob kiirelt..."

Samuti tedretähed Teie näolt kreem

TEDRESAN'i

tarvitamisel.

A/S Prov. J. Lill,

Rüütli tänav 10. Narva tänav 6.

Mis sündis jüriööl 1343,

sellest põnevalt piltliku kirjelduse annab

J. Luiga

Eesti vabadusvõitlus 1343—1345.

Harju mäss. Hind 3 krooni.

Pealadu:

O/Ü „Noor-Eesti Kirjastus",

Tartus, Rüütli tän. 4.

Keskkooliõpetajate kongress.

Täna algab keskkooli õpetajate 2. kongress, mis kestab kuni 3. maini. Kongress peetakse Tallinna tütarlaste kommertsgümnaasiumi ruumides. Kongressist wõtawad osa hääle õigusega kõik gümnaasiumide, õpetajate seminaride õppejõud, kooliarstid ja Õpetajate Liidu keskkooli toimkonna poolt kutsutud külalised.

Kus ma magan, mis ma sööb!

Meie turistide mured kodumaal rännates.

Meie kodumaa on muutunud huwitawaks waatluse objektiks mitte ainult wälismaalastele, waid ka kodumaalasedki leiawad siit küllalt mitmekesiseid nähteid, mida sünnib põhjalikumalt tähele panna, niihästi loobuses kui ka inimeste elus. Sellepärast on ka rändamine kodumaal muutunud palju suuremaks kui see oli mõned aastad waremalt. Noored inimesed, kel suwel waba aega, ühinewad 2—3-liikmeliseks salgaks, millega minnakse tutwuma kodumaaga, waatamiswääriliste kohtadega. Kahetsenud ei ole sarnast matkamist keegi, waid järgmisel aastal minnakse jällegi. Ja nii edasi.

Oige palju raskusi teeb ränduritele öömajade leidmine rännakutel, eriti külades. Ei ole tõesti kohta, kuhu wõiks julgesti sisse minna ja öömaja paluda, olles juba enne kindlas teadmises, et öömaja antakse. Sagedasti tuleb käia enne mitmes kohas, kui ööbimiswõimalused awanewad, sest paljudes taludes kardetakse küli, igasuguseid raskusi, mispärast soowitatakse minna teisse talusse, kus olewat paremad ruumid, soodsamad wastuwõtmise tingimused. Kuid tihtigi on juhatatud kohas jällegi sama jutt, ning wiimaks, juba pimedikus, wõetakse kuski wastu just nagu armu pärast. Öömaja otsimine ja selle leidmine on praegu turistil kardetawamaks küsimuseks ja selle korraldamatus on raskuseks, mille kartusel loobutakse isegi pikematest rännakutest. Kes sagedamini matkanud, seletawad, et nad suwel saawad rahulikult liikuda kella kaheksani õhtul, siis aga tekib mure öömaja pärast, ega lase tarwiliku intensiiwsusega waatlusi teha. On aga öömaja juba käes, wõib palju kergemalt hingata. Sagedasti leitakse isegi wäga lahke pererahwas ja kui teisel korral oleks tarwis seal peatuda, oleksid mõlemad õnnelikud, kui wõiksid üksteisega ööbimispuhul mõtteid wahetada.

Öömajade korraldamine turistidele ei tohiks aga olla just eriliste raskustega seotud. Endised kõrtsid ja teemajadki on kadunud aja kestes, neid tagasi igatseda ei ole mingit põhjust, sest korralikku öömaja nad ei suutnud pakkuda kellelegi. Kuid niisugustes kohtades, kus peatuwad sagedamini turistid ja rändurid, peaks olema wõimalus kuski ööbida. Näit. Munamäe ümbruses, Pühajärwel, Ontikal, Keila-Joal jne. Öömaja pakkumise wõiks mõni lähedane talu wõtta oma ülesandeks ja kulude katteks nõuda ööbijatelt wastawa tasu, mis on maa oludele kohane. Toredust külas ei nõua keegi turistidest, küll aga rahuliku puhkuse ja korraliku kehakinnituse wõimalust. Tasu selle eest ei keelata. Taludes on ikka üks inimene kodus ,waheist ka rohkemgi ja wastuwõtt ei wõiks sellepärast olla raskuseks. Kui wõtta ööbimise eest mõistlikku tasu, tasub see enese ja wõibolla suudab rohkem käidawas kohas perenaine suwe jooksul teenida summakese, mille üle tal on tõesti hea meel. Et kuski heameelega turiste wastu wõetakse, wõiks isegi kuidagi teatawaks teha, miks turistid palju kergema südamega niisuguse talu wõi maja ukse peale koputawad *).

Ühe asja peale juhitkin siin weel öömajade suhtes tähelepanu. Maal taludes on praegu üldiselt nagu kombeks, et öömajale wõetud turiste ja teisigi liikuwaid inimesi tahetakse mahutada kuhugi tuppa woodisse. Waheest on see ka õige sünnis ja ööbija wõib enese täiesti wälja puhata. Suuremjagu turiste oleks aga walmis parema meelega kuski lakas heintel wõi õlgedel puhkama, sest wäljas ei ole esiteks nii palaw kui toas, teiseks ei sega magajat nii palju kärbseid, kuna kolmandaks ei sega puhkamist mitte nii palju talu inimesed, kes peawad wara üles tõusma loomi talitama ja karja saatma ja muidki majatalitusi tegema. Lakas, küünis wõi aidas ei ole see tarwilik talitamine mitte nii segaw, miks täielikum puhkamne kindlam. Arwamine, et linnainimene ei taha heintel magada, pole alati põhjendatud. Kui peaks aga kuskil olema wäikene kõrwaline tuba woodiga, lauaga jne., oleksid turistid walmis niisuguse ruumi eest alati suuremat hinda maksma. Wõib ju küll ka olla, et öömajaandjad iga kord wast esimest korda nähtud külalist hästi ei taha usaldada, ja selleks wõib neil ka olla küllaldasi põhjusi, kuid turistidelt tuleks nõuda alati turistiühingu liikmekaarti. Ja see oleks juba teatud soowituseks, sest turistide ühingud püüawad enne alati selgusele jõuda, kas ühele wõi teisele isikule wõib liikmekaarti wälja anda.

Tahetakse meil turismi õhutada, mis on wäga soowitaw, tuleb meil maal waatamiswääriliste kohtade läheduses öömajastamise wõimaluste küsimust paremini korraldada. Teiseks peaksid maaperenaised ka toiduotsimisel wastutulelikumad olema, et kodumaa tundmaõppijad wastawa hinnaga nende käest toiduaineid wõi siiia wõiksid saada. Sest need kaks nõudmist — öösel wõimalikult hästi wälja puhata ja reisil korralikult end toita — on alati aluseks, et inimene oleks wärske ja tarwilikus heas tujus, mis soodustab rändamist ja wõimaldab paremat asjasse süwenemist. Erilisi raskusi ei tohiks öömaja saamise küsimus küll kellelegi teha, sest meie maa on wõrdlemisi tihedasti asustatud ning külasid ja talusid leidub alati teede ääres. Ainult rohkem on tarwis usaldust üksteise wastu ja enam kulub ka waheest wastutulekut, ning suwine liikumine kodumaal muutub kahtlemata suuremaks. See on aga tingimata soowitaw.

G. Wilberg.

*) „Eesti Turistide ühing“ tahab tänawu suwel, kus näha on erilist liikumist turismi mõttes, luua kindlama wõrgu üle maa neist paiguist, kus turistidel wõimalik oleks wastawa tasu eest öömaja ja siiia saada. Sellepärast on soowitaw, et maal elawad seltskonnategelased, haritlased, taluomanikud jne. teataksid oma juures leiduwatest öömaja wõimalustest ülemal toodud tingimustel kas Tallinna „Eesti Turistide ühingule“ wõi Tartumaal Turistide ühingu Tartu osakonna esimehele (Tartu, Kastani tän. 119). Saadud andmete põhjal koostatakse ülemaalise öömajade wõrgu nimestik, mis awaldatakse ajakirjanduses turistidele teadmiseks.

Wiljandi „lapua“ registreeris ühingu.

Tegelaste käsi käis halwasti!

Wiljandi „lapualastel“ on nüüd pikapeale korda läinud põranda alt wälja tulla ja registreerida seaduslikus korras oma ühingu nime all „Eesti kodu korraldamise ühing“. Üksikud nendest tegelastest on politika enamwähem jätnud. Muidu on meestel seltskonnas käsi üsna halwasti käinud: nii pidid kaitseliidu pealiku kohalt lahkuma H. Ester, J. Siiman, H. Kukk ja K. Nemwalts, kuna G. Roosmann tagandati kaitseliidu ülema poolt. G. Roosmann pidi lahkuma ka weel Wabat. Tuletõrje Ühingu juhatusest ja Sakalamaa Ühispanga juhataja kohalt ning mõnest teisest ettewõttest, mis näitab, et Wiljandi seltskond „lapualaste“ poolt korraldatud liikumist heaks ei kiida.

Soome-Balti taimegeograafide päew.

peetakse tänawu Riias 1.—7. juunini. Peale wastawate eitekannete korraldatakse weel õppekäik Gauja (Koiwa) jõe liiwakiwi alale, Daugawa (Düüna) äärde dolomiitide esinemiskohale ja Usma järwe Moorits-saarele, kus asub Läti wanem looduskaitseala. Peale selle tehakse ekskursioon Riia randa suurematele luidetele.

Nagu teada, asutati Soome-Balti taimegeograafide ühing 1929. a. Tartu ülikooli õppejõudude poolt, ja sesse ühingusse kuuluwad taimegeograafid Eestist, Soomest, Lätist, Leedust, Danzigist ja Königsbergist. Esimene päew peeti Tartus, teine möödunud aastal Soomes ja kolmas tuleb tänawu Lätis.

Tuleõnnetus Haaslawal.

Elumaja ühes rehe ja waraga tulerooks.

29. skp. öösel kella 12 aegu põles Haaslawa wallas Musta talus Jaan Hiio elumaja ühes rehega ära, järele jäid ainult sawi seinad. Taluomanik oli ise laadal. Sisse põles rentnikul 4 koormat wilja, siga ja muud kraami. Kahju suurus ja tule algus on esialgu teadmata.

Uudis!

Proovige!

„Waba Maa“ laimas J. Tõnissoni.

Wastutaw toimetaja mõisteti nädalaks aresti. Kas „reporteri eksitusega“ wõib laimu wabandada.

Kolmapäewal pärast lõunat tuli Tartu-Wõru rahukogus arutusele Jaan Tõnissoni erakaebus „Waba Maa“ wastutawa toimetaja Tõnis Tompi wastu „W. M.“ nr. 273 (21. now. 1930. a.) ilmunud kirjutuse pärast pealkirja all: „Rahwaerakonna suhted restoraatoritega. J. Tõnisson wõtnud raha, aga murdnud lubaduse“. Tähendatud kirjutus ilmus kohe pärast seda, kui Tallinna linnawolikogu otsusest omamoodi kuulsa „Küba“ restorani sulgeda. Teatawasti seisab tähendatud restoranile wäga lähedal „Waba Maa“ ärijuht A. Weiler, kellele kasuliku äri sulgemine muidugi ei wõinud meeldida.

Kirjutuses, mis põhjust andis J. Tõnissonile kaebuse tõstmiseks, räägitakse Tallinna restoranipidajate ühingu koosolekust. Seal tehtud ühingu juhatusele etteheiteid, miks rahwaerakonna rühm Tallinna wolikogus hääletanud kahe restorani sulgemise poolt, kuna ühingu esitaja kandideerinud rahwaerakonna nimekirjas ja walimisteks kogutud ka raha. „Waba Maa“ kirjutas muu seas tähendatud koosolekut refereerides: „Janson: Rääkisin kahe rahwaerakonna juhtiwa mehega. Lubati meid toetada, aga wastuseismine restoranidele wolikogus tuli täiesti ootamata.“ — „Maripuu: Miks pole kategoorilisemalt wälja astutud? — Janson: Mis see aitab. Rääkisin J. Tõnissoniga, lubas olla poolt, aga pärast oli ikkagi wastu.“

Siit oli „Waba Maal“ tühi asi teha raske järeldus rahwaerakonna juhi Jaan Tõnissoni aadressil: „J. Tõnisson wõtnud raha, aga murdnud lubaduse.“

Kaebuse kohtusse oli esitanud J. Tõnissoni wolinik adw. Joh. Wiik, kes ka kaebust täies ulatuses toetas, süüdistades „W. Maa“ wastutawat toimetajat J. Tõnissoni ausa nime teotamises ja laimamises. Lepituskatse ei läinud korda, kuna T. Tompi woliniku adw. L. Olesk'i poolt ettepandud õienduse tekst erakaebaja wolinikku ei rahuldanud.

Kohtulikul juurdlusel tuli ilmsiks huwitaw asjaolu: härra J. Janson, kõnesolewa Tallinna rest. ühingu koosoleku juhataja, seletas tunnistajana, et tema rahwaerakonna juhti Jaan Tõnissoni üldse isiklikult ei tunne ega ole temaga ka kunagi restoranide asjus juttu ajanud. Weel wähem on tegemist olnud raha asjus. Raha on ta isiklikult rahwaerakonnale annud liikmemaksuna, nagu seda tehakse igas erakonnas. Mingisugust „meelehead“ ei ole ka restoranipidajate ühing kunagi annud rahwaerakonnale oma huwide kaitsmise eest.

Kaitsja küsimuse peale, kas Tallinna wolikogus ei ole mõni teine Tõnisson, seletas tunnistaja, et on küll Eduard Tõnisson, kuid ka temale ei ole kunagi raha maksetud.

Tunnistaja prof. K. Saral, kes kõnesolewat kirjutust „Waba Maas“ on lugenud, leiab, et see oli mõeldud kahtlemata rahwaerakonna juhi Jaan Tõnissoni kohta. Kirjutuse siht on iga korraliku inimese suhtes wäga haawaw, eriti aga J. Tõnissoni kohta: laialt tuntud riigimees ja awalik tegelane wõtab nagu altkäemaksu, aga jätab lubaduse täitmata. Oieti on see kahekordselt haawaw, sest leidub inimesi, kes wõtawad maksu ja toimetawad selle kohaselt, siin aga lastakse paista, nagu oleks J. Tõnisson raha küll wastu wõtnud, aga asja ikkagi teisiti ajanud.

Sama mulje on jaanud lehte lugedes ka teine tunnistaja — K. Neumann Kaagwerest.

Kaitsja poolt ülesantud tunnistajatest seletas W. Unger-Sternberg, et tema tõepoolest arwanud koosolekul, et jutt on Jaan Tõnissonist. Tunnistajad Maripuu ja Soodla ei tea kirjatüklist, koosolekust ega rahwaerakonna suhetest restoranipidajatega midagi lähemat.

Kaebust toetades juhtis J. Tõnissoni wolinik adw. Wiik tähelepanu sellele, et tunnistajate kaudu on päris kindlasti selgunud, kelle aadressil on lendu lastud laim. Samuti on wastuwaidlemata selgeks tehtud, et rahwaerakonna juhil Jaan Tõnissonil midagi ühist ei ole olnud „Waba Maas“ kirjeldatud asjaoludega. Awaliku tegelase hea nimega ei tohi aga niimoodi märgida ja sellep. tuleks kaebealust wastawalt karistada.

T. Tompi wolinik adw. Olesk arwas, et tegemist on „reporteri eksitusega“ — Ed. Tõnissoni asemele on sattunud lehte „J. Tõnisson“ ja seda ei wõiwat üldse süüks pidada.

Kohus otsustas „Waba Maa“ wastutawa toimetaja Tõnis Tompi süüdi mõista J. Tõnissoni au haawamises ja laimamises ja süüdlast karistada ühenädalase arestiga, tema peale pannes ka kõik kohtukulud.

ILMUS:

L U B

Edgar Wallace

Surma meloodia.

L U B

Nr. 163/164. Hind 50 senti.

Schiele taganeb, kuid ei anna alla.

Berliinist, 30. apr. (Trj.) Ametlikult puuduwad weel igasugused teated kokkuleppest, mis on saawutatud Saksa walitsuses toiduainete tollide kõrgendamise asjus. Nähtawasti on aga kindel, et wõitollide tõstmise küsimus on otsustamata jäänud ja et selle küsimuse lahendamine on edasi lükatud, kuna nisutolli ja kaunwiljade tolli asjus olewat kompromissile jõutud. Politilistes ringkondades ollakse siiski weendunud, et tollide küsimus wiimase kompromiskokkuleppega weel kaugeltki lõplikult ei ole lahendatud. Kuigi toitlusminister Schiele on teinud järelandmisi, kuid sellega ei tahtwat ta sugugi lõplikult loobuda oma algatatud kawadest. Samal ajal on aga sotsiaaldemokraatide hulgas ja wähemas ulatuses ka keskerakondades wäga tõsiseid kahtlusi, kas tollikõrgendamised on kooskõlastatawad Saksa walitsuse teiste laiemaulatuslikkude kawadega. Arwestatakse wõimalusega, et hilisjuwel kokku kutsutakse Saksa riigipäew ja et siis need terawused politilises elus täies ulatuses lõkkele lööwad.

Põlew reisijaterong Egiptuses

40 reisijat põlesid elusalt ära.

Kairost, 30. aprillil. (Trj.) Aleksandriast Kairosse sõitwal reisijate rongil süttis sõidu ajal põlema kolm wagunit. Enne kui õnnetust märgati ja rongi õnnestus peatada olid wagunid täitsa wälja põlenud ja üle 40 inimese hukkunud, nende hulgas 10 last. Suurem hulk inimesi on raskesti põletishaawu saanud wõi rongilt maha hüppamisel rängasti wigastatud.

Litwinowi asemel Krestinski.

Berliinist, 30. aprillil. Nagu Moskwast teatatakse, nimetatawat Nõukogude Wene delegatsiooni juhiks Euroopa uurimiskomitee istangjärgule arwatawasti wäliskomissari abi Krestinski. Stalin olewat Litwinowi Genfi sõidu wastu. Stalini arwates on rahwuswaheline olukord praegu niiwõrd pinew, et wäliskomissar Moskwast ei wõi lahkuda.

Põgenemine Kremlist.

Sven Adeloni romaan.

Tõlkinud M. P. 20

Jarowitzki pani maski ise endale pähe. Wõttis ta siis uuesti ära ja pöördus ühe sala poole.

„Hirmsasti weider riistapuu,“ tähendas ta. „Kas te ei tahaks teda kord proowida?“

Samal ajal Olga oli astunud teise salapolitseiniku juure. Ka temal oli mask peas, wõttis aga ta kohe ära.

„Puhh!“ hüüdis ta naeratades, „kujutelge waid, millegi säärase hirmutisega inimene peab jooksma ümber. Pange ta õige korraks pähe! See näib nii hirmus lõbus wälja.“

Salapolitseinik wõttis maski.

Mees nägi selles ilmsesti õrna, wäikest armatsemismängu ja alistus nagu laps. Waewalt tähelepandawalt andis pealik Jarowitzki oma abikaasale märku ja astus siis ise, nagu aitamiseks, teise salapolitseiniku poole, kuid samal silmapilgul surus ta mehel maski tugewa haardega üle pea. Rünnatu waarus järsku ja langes pealikule abitult käte wahele.

Peaaegu samal ajal langes teine salapolitseinik ette poole, kuid Olga püüdis ta kinni, nii et kukkumist polnud kuulda. Ainult mõne sekundi jooksul oli pealik Jarowitzki mõlemad täiesti teadwusetud tsheka mehed pannud teineteise kõrwale waibale.

Siis ta pöördus minu poole.

„Kloroform tegi oma töö,“ ütles ta rahuldatult. „Usun, walwur wäljas ei märganud midagi. Nüüd tuleb tema järjekorda.“

Pealik awas ukse ja astus wälja esikusse.

Mina järgnesin ta kannul.

17

Põgenemine

Pahemas käes pealik Jarowitzki hoidis kloroformiga niisutatud taskurätti. Seisin otse ta seljataga. Esikus oli poolpime, nii et punawäelane wõis mind pidada mõneks salapolitseinikuks. Tuppa wiiwa ukse tõmbasin hoolega kinni. Uksel seisis walwepost liikumatult, paljastatud mõõk püsti.

Jarowitzki astus seinaweeres edasi, nagu otsiks riidenagilt oma kasukat. Seejuures ta tuli sõdurile üsna lähedale, äigas talle hästisihitud lõuahoobi ja paiskas mehe ühel hoobil põrandale. Samal silmapilgul olin juba ta juures, haarasin ta mööga kätte ja juhtisin selle otsa ta rinna kohta. See oli siiski täiesti ülearune. Sõdur lamas põrandal juba pooleldi mõistusetult, ja pealik Jarowitzki põlwitas ta juures ja surus talle kloroformiga niisutatud taskurätti näkku. Wiimane proua Jarowitzki wahtidest oli tehtud kahjutuks.

Pealik Jarowitzki tõusis püsti, tõstis sõduri põrandalt üles, kandis ta nagu magawa lapse tuppa ja asetas põrandale mõlema salapolitseiniku kõrwale.

Rahulolunaeratusega silmitses Jarowitzki oma ohwrit.

„Need maskid siin on tõepoolest peen leiutis!“ ütles ta uhkelt. „Ma parandasin wanad arsenaalimaskid, nii et nad nüüd wõiwad teenida hoopis uusi eesmärke. Maskis on kaks õhukest, täiesti õhukindlat kummikotti, milles asetsewad kaks kloroformis imbutatud käsnakest. Nüüd on nad maski sisse seatud nii terawmeelselt, et kui mask pannakse tugewasti pähe, siis kummikotikesed rebenewad. Siis woolab kloroform wälja, ja mõne sekundi pärast on gaasimaskist saanud korralik kloroformimask. Üheski haiglas ei wõidaks uimastamist toimetada paremini, ja mis kõige tähtsam, kõik see sünnib kiiresti ja täiesti käratult.“

Kümme minutit pärast seda lebasid meie wastased külg külje kõrwal waibal. Nende suud olid hoolega topitud kinni ja käed ja jalad kõidetud. Jarowitzki oli salapolitseinikkudel gaasimaski ära wõtnud. Ta ei teadnud öieti, milline oli selle tagajärg, kui maskid oleksid pähe jäänud mitmeks tunniks, — ja tal polnud soowi saada mõrtsukaks.

Lõpuks me lõikasime siis weel läbi kaugekõne juhtmed ja lukutasime wangid ühte tuppa.

Kuni pealik ja mina hoolitsesime nende kindlustuste eest, oli proua Olga eemaldunud.

Jarowitzki wiis mu nüüd ühest wäikesest esikust läbi, mis awanes õue poole. Ta osutas käega ühele lauallebawale lenduriülikonnale.

„Pange see selga,“ ütles ta lühidalt.

Mõni minut hiljem astus ta uuesti tuppa, seekord Olga ja Silberschwangi saatel. Kõik olid täies lenduriwarustises. Ka proua Olga kandis kõrgeid säärsaapaid, ja wõis teda pikema jututa pidada seitsmeteistkümne ehk kaheksateistkümne aastaseks nooreks meheks.

Jarowitzki wõttis laualt kolm kaarti ja ulatas nad Silberschwangile, Olgale ja minule, igale ühe. Need templiga warustatud kaardid tõendasid, et nende omanikkudel, kui punawäe lennuõpilastel, on takistamatu waba sissepääs lennuwäljale.

„Teie teate, et ma punawäele koolitan lendureid, ja iga õpilane peab olema warustatud niisuguse kaardiga. Mõne aja eest awanes mulle wõimalus lennuametis, kus ma igapäew käin sisse ja wälja, omandada mõned tarwitamatud kaardid. Ühel teisel juhul ma laenasin mõneks sekundiks märkamatult templi, kui komissari polnud parajasti toas. Nimed ma olen ise wabalt walinud wene nimede tagawarast, ja ma julgen wäita, et allkirjad on wõltsitud üsna esmajärguliselt. Teie niisiis olete minu lennuõpilased. Sellepärast pidigi härra Silberschwang ohwerdama oma habeme. Hõbewalge patriarhihabemega lennuõpilastesse enam hästi ei usta. Lähme siis teele. Jõuame weel parajaks ajaks kohale, ja ma nõuan alati, et mu õpilased oleksid täpsed.“

Waewalt tund hiljem tõusis lennuk Petrogradi lennuwäljalt õhku. Ta joonestas kõigepealt kaare linna kohal, nooliti pealik Jarowitzki poolt terawates kõwerikkudes tuhande meetri kõrgusele ja noolis siis kagusuunas otseteed soome piiri poole. Hetkeks tungis päike pilwedest läbi ja pani kuldsed kirikukuplid meie all linnas lööskama. See oli wiimane, mis Wenemaast nägime. Siis tõmbusid pilwed uuesti kokku ja kõik kattus uduga. Kui hallwalge uduwaip meie all kärises uuesti vibadeks, nägime waid lumistunud metsi ja soome jäätunud järwi.

Teistele see oli jumalik õit. Reis wabadusse.

Mina ei saanud nende rõõmu jagada. Olin päästnud waid palja elu, selle sõna kõige puhtamas mõistes.

Helsingis lahkusin Silberschwangist ja tema pojast Leibast, kes oli meid jaamas oodanud. Pealik Jarowitzkiga ja tema naisega reisisin Stokholmi edasi. Seal me läksime lahku.

Minu tee wiis mind siis Ameerikasse, kus ma järgnewate aastate kestel elasin pinewalttöötawa ärimehe elu.

Töö ja äriplaanid täitsid minu aega ja enamasti ka minu mõtteid. Oma noorust ei unustata küll kunagi, kuid mälestused olid jäänud kahwatuiks ja kaugeiks. Siis nägin filmi „Unelm purpurist ja lumest“. Ja seega sukeldus ka minewik järsku üsna lähedana ja elawana minu ees.“

Siin lõpetas härra Sorin tollel ööl oma jutustise, kui istusime Freudenstadtis koos. Wiimast osa ma kuulasin, kui teda heledal, kuuwalgel ööl saatsin koju. Kohe pärast seda lahkusime. Meie ei jätnud teineteist jumalaga. Kuid järgmisel päewal Sorin oli reisinud ära.

Küll oli nüüd see wõõras minu waatepiirilt kadunud, kuid saatus tahtis, et pidime hiljem kohtuma weel kord.

Meie järgmisel kohtumisel ma kuulsin siis selle kummalise mängu lõppu, mis kümne aasta eest oli Wenemaal alanud.

Wiimased waatused mängisid Prantsusmaal wähe aega pärast minu kohtumist härra Soriniga Freudenstadtis.

Tükk tükilt kergitas härra Sorin siis wiimaks loori oma mõistatuslikkudelt ja saatusränkadelt elamustelt Wenemaal.

Teine raamat.

Pihtimus Montmartre'il

18

Ootamatu kohtumine.

Märtsis aastal 1928, umbes kaks kuud pärast minu kohtumist härra Soriniga Freudenstadtis, sõitsin Pariisi.

Saabusin ühel õhtul ja wõtsin Põhjajaamas auto ühte Wabariigi Platsi ääres olewasse wõõrastemaija, mida tundsin juba waremast ajast. Kawatsesin siin peatuda kõige rohkem paar päewa, kuna Pariisi saladusi olin uurinud juba küllaldaselt. Olen aastate jooksul suurlinna elust tüdinud, ja hakanud lugu pidama rahulikust linnakesest wäikeste, kuid eeskujuliselt sisse seatud wõõrastemajadega ja mugawatest kohwikunurkadest.

Mul oli õiendada paar puht ärilist toimingut. Peale selle kanti Pariisis ette üht moodsat näidendit, mida meelsasti tahtsin näha. See oli kogu minu peatuse põhjus.

Maipüha tuleb!

Mis tehakse Tartus ja mis on sündinud wäljamaal.

1. mai Tartus.

Esimese mai wastuwõtjad on üliõpilased. Nende rongikäik tõrwikute walgusel leiab aset neljapäewa õhtul kl. 21.30.

1. mai ise on loota sama soe kui eelkäinud päewad ja sellepärast kannatab wälja kewadpüha nime. Sel puhul heidawad kaitsewäelased ja kaitsemalewlased edilt talirüü ja ehiwad kewadmundrisse, et teha esimest kewadist jalutuskäiku.

Kaitsewäe ja kaitsemalewa jalutuskäigud on alati suurel hulgal rahwast tänawale meelitanud. Kaitsewäe jalutuskäik wõetakse ette üksuste kaupa ja need liiguwad ette nähtud tänawaid mööda. Kaitseliidust wõtawad kewadisest jalutuskäigust osa wabadusristi wendade malewkond, 2. malewkond, õppurmalewkond ja kuulipildujate kompanii. Kaitsemalewlased koguwad staabi ette kl. 10.30. Jalutuskäigul liigutakse läbi linna.

Sportlaste propagandajooks.

1. mail korraldawad Tartu sportlased propagandajooksu läbi linna. Jooks algab kl. 12 Tallinna tänawa spordiwäljalt. Linnas tehakse ring ja jõutakse spordiwäljale tagasi. Jooksumaa pikkus 2,7 km. Jooksust wõtawad osa mitukümmend jooksjat.

Sotsialistide rongikäik.

Sotsialistid on pööranud politsei poole rongikäigu korraldamiseks. Rongikäigu korraldamiseks takistusi ei ole. Liigutakse Tähe tn. 12 Tähtwere parki ja sealt tagasi. Teiste poolt rongikäikudeks luba pole soowitud.

Üliõpilaste kewadpidu.

Maiõhtul korraldab üliõpilaskond „Wanemuises“ traditsioonilise kewadpeo, kus peale mitmekesise eeskawa aset leiab ka tants. Pääsetähti on kewadpeole lunastatud suuremal arwul kui millalgi warem. See on ka wiimane üliõpilaste esinemine sel semestril, sest kohe peale esimest maid algawad eksamid.

Nendele, kellel wõimalus puudub kõiki esimese maiga ühenduses olewaid rõõmuawaldusi kaasa teha, pakub ülewaate sündmustest raadioonu Felix Moor, kes 30. apr. ja 1. mail Tartus wiibib ja raadiokuulajatele elawat ajalehte teeb. Ta läib läbi kõik Tartu tähelepanuäratawamad kohad ja asutused, ning ajab seal juttu. Kõnelewad ka asutuste onwad inimesed raadio kaudu rahwaga. Peale nende antakse täpne kirjeldus üliõpilaste rongikäigust ja õhtustest pidustustest „Wanemuises“ ja üksikutes üliõpilasorganisatsioonides.

Nii mõnigi raadiokuulaja ehk imestab selle üle, mis kõik Tartus näha ja kuulda on, kuna ta muidu seda nii igapäewaseks pidanud ja tihti tähelegi pole pannud.

Riia kommunistidele päitsed pähe.

Riiast, 30. apr. Riia prefekt keelas pahempoolsete ametiühisuslaste, s. o. kommunistide rongikäigu 1. mail ära. Rongikäigu liikumise tee oli ette nähtud seesama, mille olid soowinud juba sotsiaaldemokraadid endi rongikäiguks.

Kommunistide trükimasin tabati.

Helsingist, 30. apr. Teisipäewa õhtul konfiskeeris politiline politsei Helsingis Semist raudteel kohale toodud kommunistliku erakonna trükimasina. Masin oli pakkimise kesti pakitud ja oli adresseeritud ühele Helsingi autojuhile, kes on tuntud kommunist.

... ja lendlehti.

Wiiburis konfiskeeris politiline politsei paki üle piiri Nõukogude Wenest Soome toodud kommunistlikke lendlehti ja üleskutseid. Kihutuskirjandust oli umbes 4000 eks. Kaks isikut arreteeriti.

Partiisis keelati 1. mai meeleawaldused.

Töö wabrikutes kestab.

Pariisist, 30. apr. Pärast nõupidamist peaminister Lavali ja Pariisi politseiülema Chiappe wahel awaldati määrus, mille põhjal Pariisis on kõik meeleawaldused 1. mai puhul keelatud. Politsei teatab, et temal on käsutuses kõik abinõud, mis wõimaldawad maha suruda igat katset 1. mail korratusi tekitada wõi tööd wabrikutes takistada.

Wene salakuulajate wõrk Pariisis paljastatud.

Teisipäewal wangistas Pariisi politsei Nõukogude Wene kasuks töötawa salakuulaja. Ühtlasi paljastati terwe tema kaastöölistewõrk, mis oli organiseeritud mitmesuguste andmete ja dokumentide saamiseks merearsenaalide ja Wahemere laewastiku kohta. Tabatud spioon oli teada juba läinud aastast, kuid kui politsei tahtis teda tabada, põgenes mees. Ta oli alles neil päewil tagasi Pariisi jõudnud. Tabatu esitas politseile passi, mis nähtawasti järele tehtud on.

Surnuaia waikus.

Kuidas Hispaania 1. maid pühitseb.

Madriidist, 30. apr. (Trj.) Hispaania walitsus awaldas määruse, mille põhjal 1. mai on kuulutatud täielikuks riigipühaks. Isegi raudteeliikumine pannakse selleks päewaks seisma ja post katkestab tegewuse täielikult. Linnades kohwikud ja restoranid suletakse ja trammiliikumine seisab. Ka taksiautodel on keelatud tänawaile ilmuda. Ajalehed ei tohi ilmuda.

Portugaalia seisab kuulipildujatel.

Lissabonist, 30. apr. (Trj.) Üliõpilaste-rahutused Portugaalia pealinnas ja Oportos kestawad ikka weel edasi. Kokkupõrgetel politseiga on hulk üliõpilasi saanud haawata. Öösl wastu kolmapäewa sarnanes Lissabon lahinguwäljale. Kõigil strateegilisel tähtsamatel punktidel olid püstitatud kuulipildujad.

Wennasrahwa rekordimees.

Nagu warem teatatud, püstitas soome ujuja Reingoldt hiljuti 500 meetri rinnuli ujumises Helsingi ujumisbasseinis ilmarekordi. Ta parandas seni Erich Rademacheri nimel olnud rekordi õige tunduwalt, parandades aega 7:40,8 pealt 7:36,8 peale.

Narwa kõsk jo optsioon.

Majandusministri seletus rahaasjanduse komisjonis.

Neljapäewasel rahaasjanduse komisjoni koosolekul andis majandusminister M. Pung informatsiooni Narwa kõse ja optsiooni asjus. Minister selgitas lähemalt trustiga peetud läbirääkimisi ja optsiooni andmise käiku. Trust aktsepteeris walitsuse poolt saadetud optsiooni teksti, milles oli ette nähtud, et 2 kuu jooksul peab trust saatma kohale oma asjatundja eeltööde tegemiseks. Selle järele jääb trustil weel 4 kuud aega uurimiste läbiwiimiseks. 2-kuuline tähtaeg lõpeb aprillikuuga. Majandusministeeriumis saadud teadete põhjal pidi trusti esitaja saabuma Tallinna neljapäewa õhtul. Siiasõidul on esitaja peatunud Berliinis ja Riias. Kuuldawasti järgneb temale weel 4—5 asjatundjat, kes esitawad ka trustiga ühenduses olewat majandusgruppi. Wahepeal on majandusministeerium jõukomitee laasabil selgitanud küsimusi, mis seotud optsiooni ja wäikese kontsessiooniga. Jõukomitee on awaldanud arwamist, et Kreenholmi kontsessioon wiimasel kujul wastab otstarbekohasuse seisukohalt kõigile nõuetele ja arwesse wõttes optsiooni teksti, ei ole ka mingisuguseid juriidilisi takistusi wäikese optsiooni andmiseks. Wiimase kahe nädala jooksul ei ole aga wäikese kontsessiooni asjus mingisuguseid läbirääkimisi peetud, kuna Kreenholmi ja Wirumaa Elektri A.-S. esitajad ei ole seks majandusministeeriumi poole pööranud.

Komisjonis ettepandud küsimustele wastas majandusminister täiendawalt, et trusti sissemaksetud kapital on küll 50.000 naela, kuid trusti ülesanne on eeskätt leida suurte ettewõtete finantseerijaid ja seepärast ei maksa trusti tähtsust alahinnata.

Optsiooni andmisel ei peetud tarwilikuks trustilt kautsjoni wõtta. Mis puutub sa. Dieckinsoni kahjutasunõudmisse, siis arwab majandusminister, seks ei ole mingisugust juriidilist alust.

„Maarahwa“ koosolek murul.

Lutsi Eesti-Läti kultuurühing.

Lutsi „maameestest“ on nii mõnedki toonud läti küladest naisi ja oma tütreid annud wastu lätlastele, kellega ollakse wäga sõbralikes suhteis. Siin ärgu mõeldagugi marurahwusluse peale, kui kuuldakse mõnest eesti seltse ellu kutsuma, siis tuli mõnelgi wäike kartus, kas ei hakka lätlased kahtlustama eestlasi ja nende peale waenumeelselt waatama. Sellepärast mõeldi ellu kutsuma hakata eesti-läti seltse, millistesse on julgust iga ühel astuda ja teotseda, pealegi weel kui teatakse, et Riias on Eesti-Läti ühing, kus on juhtiwal kohal mõnigi kõigile tuntud Läti riigitegelane.

Latgallia külalätlasele on nõndanimetatud baltilätlaste (luteriusku lätlaste) kultuurilm weel wõõras. Meie setud tunnewad eesti kultuurelu paremini. Nii et, kui Lutsimaal puhtwerd lätlanegi satub eesti-läti seltsi, siis ta wõib ainult neid teadmisi saada, mis on tarwilikud igale tõsisele Läti kodanikule. Eesti-Läti ühingute üheks sihiks on, et pöörata latgallase silmi Riia ja Tallinna ja sellega ka Helsingi poole, et ta lakkaks järele nutmast mingisugusest laiast olematust Wenemaast, kus tööd ja leiba olla alati olnud. Need ühingud tahawad õpetada lugupidamist nii läti, eesti kui ka teiste neile sõbralikkude wähekarahwaste wastu, andes julgust, et nende rahwaste maad ka nende elanikke ausalt jõuawad ülewal pidada, kui armastaiakse oma rahwast ja oma rahwa sõpru.

Esimesele Eesti-Läti kultuurühingule Lutsimaal pandi alus Põlda wallas.

Läinud pühapäewal, koguti Jaani külla Meikul Jarošenko maija kokku. Alguses loeti ajakirjanduse uudiseid ja seletati põllumajandusse puutuwaid asju. Kui tares olemine läks ummiseks, mindi wälja murule, istuti maha ja arutati asju edasi. Peatähtsusega küsimuseks seati üles Põlda Eesti-Läti kultuurühingu asutamine, mis otsustatigi jaatawalt ja üksmeelselt. Juhatusse waliti: esimeheks Meikul Jarošenko, abiks P. Woolaine; sekretäriks Aleks. Meks (end. leitnant Eesti wabadusõjas Narwa frondil), abiks Jaan Jarošenko, Joosa p.; laekuriks Jaan Jarošenko, Aadami p., abiks Jeesp Herman; rewisjoni komisjoni Jaan Herman, M. Nowikow ja B. Strump.

Järgnine koosolek asub põhikirja ja kodukorra kinnitamisele, mille wälja töötawad P. Woolaine ja A. Meks.

Päike oli juba ammu loojenenud, kui rahwas laiali läks. Aga tundus, et eesti rahwuslik päike ei ole weel loojenemas, waid pehmes kewadises õhus tekkis kergendaw tunne, nähes haljaks kõwat muru: Haljemaks lööwad „maarahwa“ waimupõllud ja haljemaks nende lootused. P. Woolaine.

Üliõpilaskonna kawatsused.

Tähelepanekud edustuse koosolekult.

Kolmapäewaõhtune üliõpilaskonna edustuse koosolek oli peale walimiste koosoleku suurem töökoosolek, kuna arutusele tuli tööka wa ja eelarwed — nii 1931./32. a. oma muudetud kujul kärpimistega kui ka 1932./33. a. eelarwe.

Tegewuskawa arutamisel,

mille juhatus omalt poolt oli koostanud esialgsel kujul, oli üksikute punktide juures koguni ägedaid sõnawõtmiri.

Uue põhikirja alusel tahab edustus eeskätt juhatuse ja alaliste toimkondade täiendamisele ja ühtlustamisele ajuda. Haigekassa põhikiri tuleb ümbertöötada. Peale selle kinnitamist ülikooli walitsuse poolt alustatakse haigekassa tegewust. Haigekassa fondi tahetakse suurendada erakorraliste tulude eelarwe alusel.

Edasi on tegewuskawas toetusnädala ettewõtete korraldamine kewadsemestril ja nende laiendamine teiste linnade peale eelmiste aastate kogemuste põhjal. Rahalise loterii korraldamine üliõpilasmaja fondi heaks. Uue üliõpilasmaja ehitusplaani walmistamine ja ehituskrundi hankimiseks sammude astumine. Teenistuswõimaluste ja nõuande alal sammude astumine wahetalituse loomiseks. Senise stipendiumide süsteemi muutmine tagasimaksetawateks laenudeks, et sel teel saadud summasid ümber korraldada õppelaenu fondiks, tahetakse kaalumisele wõtta. Wanemate üliõpilaskonna tegelaste ja asjasthuwitatud wilistlaste kontakti edustuse tööga tahetakse siwendada, moodustades selleks iseseiswa nõukogu, mis aitaks kaasa kogu üliõpilaskonna tööle ja arengule. Akadeemilise kohtu tegewuspiire tahetakse lähemalt selgitada üliõpilaste ekimuste asjus ja seda korda kaaluda üliõpilaskondlikult seisukohalt. Üliõpilaste wahelisse infsidentside lahendamise korra tarwilikkus tuleb kaalumisele ja selgitatakse lähem kawa.

Ülikooli walitsusele tahetakse teha ettepanek

sagedamate eksamitähtpäewade wõimaldamiseks kõigis teaduskondades

ja tähelepanu juhtida sellele, et õppeaha wabastamise juures normaalaega ületawal korral arwestatakse mõjuwaid põhjusi.

Töökawas on märgitud üliõpilaskonna aktiiwsuse osawõtt rahwuskultuursest, seltskondlikust ja ühiskondlikust elust ja ettewõtetest.

Wälismaal õppiwate eesti üliõpilastega tahetakse luua tihedamaid sidemeid.

Wälistegewuse alal

on ette nähtud tegewuskawas tegelik hõimutöö üliõpilaswahetuse ekskursioonide, wastastikuste stipendiumide ja muude kultuurpolitiilste üritustega hõimupäewade alalise toimkonna kaudu. Soome-Ugri kultuurkongressi ajal peetawast Soome-Eesti-Ungari üliõpilaspäewast Helsingis wõetakse eelolewal suwel osa.

1931./32. aasta eelarwe muutmine

kinnitati juhatuse poolt esitatud kujul. Kuna eelarwe oli aasta eest esitatud ülikooli walitsusele 18.500 kr. suuruses, sealt lubati aga seadusliku protsendimäärana õpperahast eelarwe korras 14.000 kr., tuli eelarwes ette wõtta suuri kärpimisi.

Samal koosolekul wõeti wastu samuti üliõpilaskonna 1932./33. a. eelarwe, milline ülikooli walitsusele tuleb juba 1. maiks esitada. Uus korraline eelarwe on koostatud 18800 kr. peale.

Wõrreldes 1931./32. a. eelarwega on nõutud summasid kõigis peatükkides enam wõi wähem suurendatud.

Kehalise kaswatuse toimkonna

juurde kinnitatakse ajutiselt liikmeteks spordiklubist Tikk, Birk ja nõunikkudena Treuberg. Kehalise kaswatuse instituudi poolt Lange, Pokk ja nõunikkudena Rosenbladt, Kalamees. Kuna kehalise kaswatuse instituut tulewal kuul oma tegewuse lõpetab, tulewad toimkonnas warsti uued walimised.

Koosolek lõppes peale kl. 1 öösel.

Pärnu linnaosad ikka weel üksteisest lahutatud.

Pärnu nahksild, mis jäämineku eel hädawaewalt ära wõeti, on weel praegu peale panemata. Mõne päewa eest katsuti silda peale panna, kuid tugew weewool ei lasknud seda sündida. Arwatawasti toimub silla pealepanemine peale 1. maid. See on loonud halwa seisukorra linnaosade ühenduses, sest juba nädalapäewad on südalinn ülejõest lahutatud. Ülepääs on õige waewaline — ainult paatide abil.

Saadi jälile warastatud pärgade laole.

Pärnu kriminaalpolitsei pannes toime läbiotsimisi, leidis terwe hulga pärgi, mis arwatawasti warastatud haudadelt. Pärgade wargus haudadelt on wiimasel ajal Pärnus eriti moodi läinud.

Ungari kunstniku näitus Tallinnas.

Täna awatakse Tallinnas ungari kunstnik Ernõ Koči graafiliste tööde näitus. Näitus kestab kuni 15. maini. Kunstnik Ernõ Koch on oma graafiliste töödega Ungaris suure pooleho wõitnud. Wiimastel aastatel on ta wiibinud peamiselt Põhjamail, sellest kõige enam Eestis. Siin on ta teinud terwe rea wajaloikeid, joonistusi ja akwarelle Eesti maastikudest jne. Näitusele on wälja pandud üle 100 töö.

Langetõbine uppus kraawi.

Wana-Wändras uppus n. n. Siberi kraawi sama walla elanik Karl Lind. Lind oli alles 30 a. wana, kuid põdes kauemat aega langetõbe, missugune haigus temale saatuslikuks sai.

Tänuawaldus.

Tartu Prantsuse Teaduslik Instituut, eriti hra Rudrauf, tänab kõiki, kes austasid oma osawõtuga Hra Louis Villecourt'i mälestamisõhtut.

Põhiseaduse hääletus sunduslikuks?

Riigikogu erikomisjonis, kus kaalutakse riigikogu walimise, rahwahääletuse ja rahwaalgatuse seaduse muutmise eelnõu, on üles kerkinud mõningaid uusi küsimusi, millel ei puudu kaugeleulatuw tähtsus. Wiimasel koosolekul toonitasid suuremate rühmade esitajad, et tähendatud eelnõu tuleb lugeda kiireks. Seda arwamist awaldas muuseas põllumeestekogude poolt J. Soots ja sotsialistide poolt A. Rei. Aruandja, prof. J. Uluots tõstis üles uue küsimuse komisjonis kaalumisele, tehes ettepaneku, et osawõtt rahwahääletusest põhiseaduse muutmiseks oleks kõigile hääleõigusliikudele kodanikkudele sunduslik. Esialgsetel läbirääkimistel selle ettepaneku puhul kõneldi nii poolt, kui ka wastu. Ka sotsialistide seas (A. Rei) leiti, et hääletusel sunduslikkuse poolt põhiseaduse muutmise puhul kõnelewad wäga paljud asjaolud ja põhjendused. Otsustati see ettepanek anda rühmade kätte lähemaks kaalumiseks ja seisukoha wõtmiseks.

Üliõpilased ja Ingeri.

Keskнädala pärastlõunaks oli Tartu Ak. Hõimuklubi juhatus kutsunud üliõpilasmajja üliõpilasorganisatsioonide Hõimuesinduse koosoleku. Nõupidamisest wõttis osa üle kümne suurema organisatsiooni esindajat ja koosoleku huwikeskuseks oli seisukoha wõtmine EÜS Põhjala poolt üles tõstetud ingeri küsimuse suhtes.

Ingeri seisukorra ning selle parandamiseks Soomes ette wõetud sammude üle kanti ette pikem informatsioonikiri, mis saabunud Helsingi Etelä-Suomalaisen osakonnalt. Kiri walgustas pikemalt kolhoosidesse paigutamise juures sündiwat rahwuslikku ülekohut hõimude wastu, kellele kultuurautonoomia garanteeritud Tartu rahulepingus. Selle ülekohtu kinni naelutamiseks ja Soome Wabariigi walitsuse, kui Tartu rahulepingu teise poole tähelepanu juhtimiseks ingerlaste meeleheitlikule seisukorrale on hulk suuremaid soome organisatsioone ning rida mõjuwaid tegelasi esinenud märgukirjaga. Allakirjutanute seas on Ak. Karjala Selts, Helsingi Hõimuklubi, Soomluse Liit, ja eraisikutest Turu ülikooli rektor Koskiniemi ja paljud teised tuntud teadlased.

Hõimuesinduse koosolek asus ühemeelselt seisukohale, et eestlasi Ingeri olukord samuti puudutab kui soomlasi. Otsustati Eesti Üliõpilaskonna Edustusele teha teatawaks järgnew resolutsioon: „Eesti üliõpilasorganisatsioonide Hõimuesindus on pidanud tõsise kurbusega nägema ingeri hõimu kiusamist nõukogude wabariigis. Ingerlaste teadlikkudena sugulastena eesti üliõpilased soowiwad asjaolude ligemat selgitamist. Ses mõttes eesti üliõpilasorganisatsioonide Hõimuesindus awaldab oma ühistunnet soome hõimuorganisatsioonide püüetele ingerlaste seisukorra parandamiseks, ning loodab, et neil on tagajärgi.“

Ilmus

„Maamees“ nr. 17.

Sisaldab muu seas järgmised kirjutisid: Põllutööliste palgaraamat. Tartu sai suure näituse loa. Orase põld ootab kevadel äkket ja rulli. Mõtted omaabi küsimuste alalt. Närviline laps. Kasvatage maasikaid! Hoolitsege lindude eest. Praegune silmapilk. Ingerlaste kurbmäng. Loomade protsessid keskajal. Mees, kes palkas enesele tapja. Kui rätsep õmbles kasukat. Mispärast käime saunas. Viimne jüripäev (Arno Raagi novell). Aiakultuur on osa põllukultuurist. Kas asuniku hooneid võib oksjonile määrata? Kuidas ennustatakse maaväärisemist? Taluperenaise osa — ajakohased retseptid. Nädala sündmused. Turuhinnad ja kaubateated. Päevasündmused pildis jne.

«Maamehe» tellimishind: 1 kuu — 35 senti, 3 kuud — 100 s., 6 kuud — 190 s., aasta — 350 s.

E. Laenu Hoiu-ühisuse peakoosolekult.

Peakoosolek otsustas sisse seada asemikkude kogu.

Kolmapäewal leidis „Wanemuise“ teatrisaalis aset E. Laenu-Hoiuühisuse peakoosolek. Peakoosolekust wõttis osa üle 300 liikme. Koosoleku juhatajateks waliti A. Kerem (Palamuselt), J. Treumann ja A. Mälberg (Tartust). Esitatud aruanne wõeti üksmeelselt wastu.

Aruande järele olid tulud ja kulud tasakaalus 425.829 kr. ja äriseis 31. detj. 1930. a. 4.939.600. Ühisusel oli 1. jaan. 1931. a. liikmeid 5139 Aasta kestel on äriseis tõusnud 4.711.300 kr. pealt 4.939.600 peale, hoiusummad 3.096.200 pealt 3.295400 peale ja wäljaantud laenud 3.284.000 kr. 3.322.000 krooni peale. 1930. a. puhaskasu jaotati ettepandud kujul.: 6 protS. osakasuks ja osa tagawarakapitali juurde. Üksmeelselt wõeti wastu ka 1931. a. eelarwe, milles ette nähtud tulusid 632.140 ja kulusid 588.325.

Põhikirja muutmine.

Pikemad läbirääkimised tekiwad põhikirja muutmise asjas. Olulisemaks muudatuseks on asemikkude kogu sissesseadmine. Mitmel eelmisel peakoosolekul tehti juhatusele ja nõukogule ülesandeks selles asjas esineda wastawate ettepanekutega. Nüüdseks peakoosolekuks olid wastatwad ettepanekud wälja töötatud ning esitati peakoosolekule wastuwõtmiseks. Asemikkude kogu sissesseadmist põhjendati sellega, et ühisusel on üle 5000 liikme, mis teda teeb suuremaks ja elujõulisemaks ühistegelisekс rahaasutuseks Eestis. Sellepärast on ka tarwilik, et ühisuse juhtimine oleks stabiilne, ja et saaksid esitajate-asemikkude kaudu osa wõtta kõik liikmed. Põhimõttelikult ei kõneldud asemikkude kogu wastu, kuid mõnelt poolt soowitati selle edasilükkamist. Kuna paaril wiimasel koosolekul asi juba edasi lükatud oli ja seda küsimust põhjalikult kaalutud, siis otsustas peakoosolek küsimuse jaatawalt. Peaegi soowitawad riiklikud pangad asemikkude kogu sissesseadmist. Põhikirja muutmise üksikasjalikule hääletamisele minnes olid üksikute paragrahwide wastu ainult mõned üksikud. Peakoosolek tegi juhatusele ja nõukogule ülesandeks asemikkude kogu ellu kutsuda hiljemalt 1. märtsiks 1932. a.

Asemikkude kogu koosneb

50 liikmest ja 25 asemikust ja walitakse 5 aasta peale, kusjuures igal aastal 1/5 wälja langeb. Liikmeid, kes omi kohustusi pole ühisuse wastu korraldanud, ei saa walida asemikkude kogusse.

Peale asemikkude kogu wõeti põhikirjas ette muudatus, millega ühisuse juhatusel on nõukogu heakskiitmisel õigus liikme osamaksust katta tema kohustusi, kui see ise tähtajal neid ei täida. Sellega kaoks ära nähe, et korratud liikmed, kes lasewad teistel endi eest maksta, wõtawad wälja oma osamaksu ja teised peawad kannatama. Samuti wõeti wastu muudatus, mille järele need liikmed, kes seisawad ühisuse juhtiwates organites ja kes pole korraldanud omi kohustusi, langewad wastatwatest organitest wälja. Ei wõi olla panga juhtiwates organites neid isikuid, kes teiste rahaasutuste juures tegewuses.

Walimised.

Wanuse järele juhatusest wälja langenud liikmed A. Simm ja E. Gukk walitakse tagasi, samuti ka nõukogusse W. Särg ja A. Kook. Nõukogu asemikkudeks waliti G. Lukk (endine) ja J. Ostrat. Rewisjoni komisjoni suurendati 3. liikmelt 5 liikme peale. Endised rew. komisjoni liikmed O. Mänd, J. Nirk ja J. Annok waliti tagasi, neile lisaks J. Loomann ja E. Metsik.

Juhataja tänab juhatust, nõukogu, rew. komisjoni ja ametnikke aasta kestel tehtud töö eest, millega ühisus on jõudnud suure sammu edasi.

Sellega lõpeb peakoosolek, mis kestnud kl. 5 kuni kl. ½11 õ.

Tallinnas paljastati mängupõrgu.

Kriminaalpolitsei oli andmeid, et Pikal tn. nr. 7, krt, 3, õmblejanna Alma Wiikbergi korteris käiwad koos hasartmängijad keelatud kaardimänge mängimas. Öösl wastu neljapäewa korraldati haarang. Wiikbergi korter asub teisel korral ja sellepärast wõttis kriminaalpolitsei redeli ja üks ametnik ronis üles, kus tal akna kaudu awanes waade korterisse. Kriminaalametnik nägi aknast sisse waadates, et mängupõrgu töötab täies hoos. Selle järele asusid politseiametnikud korterisse, kus neil korda läks tabada 14 hasartmängijat, kuna paaril inimesel läks korda põgeneda. Mängijate seas oli mehi ja naisi.

Saksa saatkonna nõunik lahkub.

Kohaliku Saksa saatkonna nõunik Albert Duckwitz lahkub Tallinnast tulewa nädala alul ja asub tööle Saksa wälisametisse. Härra Duckwitz on Eestis wiibinud 1928. a. maikuust saadik.

Südamehaigetele arst keelab hariliku oakohwi tarwitamise tema koffeiinisisaldawuse tõttu, lubab aga heameelega koffeiinita Hag-kohwi tarwitamise. — Sellest kohwist on kõrwaldatud ainult koffeiin, kuna kohwi maik ja aroom on täielikult alles. Ei ole maidagi paremat ei terwetele ega haigetele kui

HAG-KOHW

Mai – kewade – suwe ootel.

Tulekandjad.

Kui tänawad on pimedad, siis on kurb köndida. Igaw ja nukker. Kui tuba on pime ja lamp ei wöta tuld, siis oled otse ahastuses. Murrad käsi ja sajatad — ei oska midagi peale hakata.

Südames on ka wahest pime. Nii pilkane, et paneb käsi ringutama ja kisendama. Jooksed ühest seinast teise, taod pead wastu ahjuweert ja otsid meeleheites wäiksematki wöimalust, et tulukest rinnasopis üles wötta.

Wahest see önnestub, wahest läheb nurja. Ja kui nurjub, siis pole ja enam inimese nägu. Oled kahwatu ja kalbe, weri seisab.

*

Tuld ja walgust on tarwis.

Inimene ei oska pimeduses midagi peale hakata. Elu jääb seisma ega möista sammugi astuda. Laternad peawad alati pölema, kui päikene juhtub silmapiiri taha wajuma.

Kes need laternad süütab?

*

Noored tüdrukud ja poisid on need laternasüütajad. Kui wanemail käsiwars on wäsinud ega küüni enam tulewötjaks, siis paneb noor weri ikkagi tunglad leegitsema ja walgust on kõigile.

Noor ei tohi joosta ühest seinast teise, ei tohi pead wastu ahjuweert taguda, meeleheites ahastada ega nutta — tema kohus on rusikaga tuli walla lüüa. Küll ahastajaid ja nutjaid on niigi küllalt, tulewötjaid palju wähem.

Seepärast ei könni noorus kunagi mööda pimedaid tänawaid, ei elutse kunagi pimedas toas ega kanna südames pilkasust — kas wöi seitsme luku tagant tuuakse tuli wälja ja pannakse kõikjale sirendama.

Niisugune see noorus on ja sellest on kõigil suur rõõm, et raskemailgi ajul leidub neid, kes kannawad tuld.

*

Maiöö on noorte öö. Wäikene demonstratsioon selleks, et tulekandjad pole kadunud, et pole kellelgi karta jääda pimedusse ringutama.

Kui tunglad pannakse põlema, siis on taewad walged ja tänawad walged ja südamed walged. Kuigi päikene on kadunud ja on öö.

Maiöö polegi siis öieti öö, waid on päew. Suurem päew kui tawaline argipäew argipäewa päikesega. Sest päikene on looduse poolt pihku antud, maiöö aga enese tahtel walgeks löödud.

Las need tunglad siis öösel jällegi sirawad. Ja olgu tähiseks sellele, et kui tulewad tõised ööd, kui tuleb tunglaid põlema panna mitte mässuks ega demonstratsiooniks, waid walgusenäitajaks tõelisis kannatusis ning katsumisis, et ka siis lüüakse taewad walgeks.

Terwist tulekandjaile!

Tristan.

Noor kewad ärkamas.

Kewade päike algab oma wöidukäiku; awab puiel ja pöösastel juba esimesi punge. Pildil on lõunamaine külatee eelkewadel.

Suwitusaeg läheneb, suwituskohad ootawad.

Kära- ja lõburikkad supelrannad, waiksed rawitsuspaigad, kosutawad suwituskohad sisemaal

Nagu rändlinnud sügisel, nii muutuwad linlased esimeste päikesepaisteliste maipäewade tulekul rahutuks, hakates kärsitult ringi waatama, kuhu minna weetma oma suwist puhkeaega. Mai esimesed päewad on weel wiluwöitu, kuid juba kuu keskpaigu algab suwitushooaeg suuremal wöi wähemal määral. Selleks ajaks seawad end jutti ka suwituskohad. Majadele wisatakse õhuke kord wärwi ja tubade seintelt tõmmatakse ära suitunud tapet. See on kiire ja palawikuline töö, mis käib kewade tulekuga suwituskohtades, sest wähemalt esimeseks juuniks peab kõik juba täiesti walmis olema. Siis see tõsine suwitushooaeg algabki. Mais lähewad need, kellel wöimalik on kogu suwe suwituswöi supelsaksa mängida. Need aga, kelle wabad päewad piirduwad paari-kolme nädala wöi ühe kuuga, püüawad selleks aega leida kesksuwel, mil päikeselõõm suurem ja wesi soojem. Mõned eelistawad kewadepoolset suwe, mil rohelus weel wärske ja ööd läbipaistwad. Teistele meeldib enam juuli ja augusti kõrwetaw päike.

Nagu ajamaitse, nii läheb ka suwitajate maitse lahku ka suwituskoha suhtes. Kellel aega ja jõukust, wöib käia mitmes kohas, kellel neid mõlemaid aga napiwöitu, peab walima piinliku hoolega, et pärast ei oleks kahetsust. Enamikus eelistatakse teatud ja tuntud kuurorte, kus supelwööraid koos igast ilmakaarest, nii kodu- kui ka wälismailt. Aga mõned ei tahagi niisugusesse kohta minna, seal ei saa rahulikult puhata ega linnakäras wäsinud närwe kosutada, waid eelistawad enam waikseid, üksikuid kohti ja suwitatamist päris maal taludes, kus wöid päewade kaupa aias sirelipõõsa all lebada ja piimal ning wõil hea maitsta lasta.

Kuhu siis minna suwitama?

Selle wöib otsustada lõplikult ainult suwitaja ise, kõrwaline isik wöib anda ainult ühest kui teisest suwituskohast teatawa ülewaate, et asjaomasel kergem oleks otsust langetada. Suuremaid suwitus- ja supeluskohti, mida wöib ilma häbenemata ka wälismaalastele soowitada, on meil kõigest neli: Pärnu, Narwa-Jõesuu, Haapsalu ja Kuressaare. Teised on enam-wähem kohaliku tähtsusega, sobiwad küll oma inimestele, kuid waewalt wöib neid wälismaalastele soowitada.

Esimese koha pärast meie supelusafuuste seas wöistlewad praegu Pärnu ja Narwa-Jõesuu. Näib nii, et Narwa-Jõesuu hakkab kordkorralt ikka enam eüplaanile tungima, seda wähemalt suwitajate arwu poolest. Möödunud suwel oli Narwa-Jõesuus suwitajaid üle 4000-nde, Pärnus aga üle 8000. Wälismaalasi näib tõmbawat siiski enam Pärnu, sest möödunud aastal Eestis suwitamas olnud wälismaalasteste oli Pärnus 1628, Narwa-Jõesuus 518 ja Haapsalus 312 inimest, teistes kohades wähem. Meie oma inimesed eelistawad siiski enam Narwa-Jõesuud ja seda peamiselt sellepärast, et seal elu ja olemine on odawam. Pärnu on ikkagi linn ja suwel on seal korteriolud kaunis kallid. Kõige suuremal suwitushooajal on seal korterikriis kaunis teraw, eriti siis, kui juhtub olema „hea aasta" s. t. kui supelwööraid on rohkesti. „Korterikriisi" saawad tunda peamiselt lühema aja suwitajad. On olnud juhtumisi, kus sissesõitnud supelwööras on olnud sunnitud kas wöi pargis pingil ööbima, sest sagedasti juhtub, et kõik wöörastemajad on külaliisi täis. Muidu on ju Pärnu wäga lõbus koht oma suure ning kena pargiga, millist ei ole ühelgi meie suwituskohal, ja maheda rannaliiwaga.

Narwa-Jõesuu on korterileidmise mõttes just lühikese aja suwitajatele wäga soodne paik.

Seal wöib igal ajal saada kergesti nii sõõkiruid tube, kui ka terweid suwilaid. Kuursaalis on ligi seitsekümmend numbrituba ja neid üüritakse hooajal isegi hinnaga 2 kroonist alates ööpäewalt.

Pärnu ja Narwa-Jõesuu on rohkem terwete inimeste suwituskohad. Soowitaksin sinna minna neil, kes armastawad seltskonda ja kes ei taha linnas külgeharjunud lõbustusteist loobuda ka suwitades. Need aga,

kes eelistawad enam waiksemat olemist,

idüüllilist rahu, wöiwad minna kas Kuressaarde wöi Haapsallu. Wiimastel aastatel ongi need kaks nimetatud suwitus- ja supellinna omanud rohkem terwisparanduse kui supelasutuse ilmet. Nii Kuressaare kui ka Haapsalu mudaratwilate wana ja hea kuulsus ulatub kaugelt üle Eesti piiride. Kuid nende linnade ilu ei tohiks jääda nautimiseks mitte ainult haigetele, waid oleks soowitaw, et inimesed, kes tahawad tõesti puhkust ning ilusat ümbrust, waliks omale suweweetmiseks Haapsalu wöi Kuressaare.

Peale eelpoolnimetatud nelja suurema suwituskoha on meil weel

terwe rida teist wähemaid ja suuremaid suwituskohti nii mere ääres, kui ka sisemaal.

Narwa-Jõesuu ja Tallinna wahelisel rannikul on rida kohti, kus wäsinud linlane leiab omale rahuliku ja mugawa puhkepaiga. Suuremad neist on Wõsu, Sillamäe, ja Aru ühes Toilaga.

Nimetatutest on kõige kogukamaks kaswanud Wõsu. Seda peamiselt oma wõrdlemisi hea asendi tõttu. Tallinnaga on Wõsul igapäewane omnibuseühendus ja Rakwerega koguni kaks korda päewas. Wõsule on wiimaste aastate jooksul tekkinud terwe rida suwilaid ning korralikke pansione. Ka Sillamäe on oma ilusa mereranna ja waikuse tõttu mugaw paigake. Kuid need, kes armastawad kaluriromantikat ja sirelilõhna, lähewad Toilasse ja Orule. Wist kusagil meie kodumaal pole nii rohkesti sireleid, kui Toilas. Wäikesed suwituskohad ei saa oma wöörastele küll pakkuda erilisi soodustusi komfordi mõttes, kuid seda enam wöib seal süweneda loodusilusse, merekohinasse ja taewajinasse. Ja mis ka wäga tähtis: niisugused waiksed kohad on rahakotile alati armulisemad kui suured supellinnad.

Südamaal asuwatest suwituskohtadest pole ükski enesele kuigi suurt tähelepanu tõmmanud. Meil on saanud enannuse juures kombeks suwitamiseks ikka mereranad wälja otsida. Sellepärast on n. n. kuiwamaa suwituskohad jäänud enam kitsama tähtsusega kohtadeks, kuhu sõidawad lähemast linnast need, kellel pole wast majanduslikke wöimalusi wöi aega kaugemale sõita.

Nii on näiteks

tartlastel Elwa,

kuhu suweks koguneb kaunis kenake hulk inimesi. Kuid need on peaaegu kõik tartlased, teistest linnadest sõidab Elwa wähe suwitajaid. Teine Lõuna-Eesti tuntum suwituskoht on Pühajärwe. Kahjuks pole seda looduslikult wäga ilusat kohta osatud siiani ära kasutada. Korterileidmine on raske. Pühajärwe suwituskohaks muutmine on asjaomastes ringkondades kõne all olnud kestwalt juba aastaid. Kuid sellele waatamata pole suudetud seda looduslikult ilusamat kohta wöörastele wastuwõtuks korda seada. Turistide kodu, milline asutus seal nime järele olemas, pole sõna tõtses mõttes selleks kunagi olnud. Möödunud aastal olid kodu uksed koguni suletud. Käesoleval aastal töötawad olud siiski selles mõttes paremaks kujuneda. Nagu kuulda, wõiwat Pühajärwe turistide kodu ja turismiliikumise korraldamise seal oma kätte Eesti turistide ühing, kellel sellekohane luba haridus- ja sotsiaalministeeriumilt juba saadud.

Endise härrastemaja ja kõrtsihoone tahab ühing ümber korraldada suwitajatele kõlbulikkudeks eluruumideks. Härrastemajja on katsatsus paigutada kuni 50 woodit. Mõnesse tuppa tuleks sellega küll 4—5 woodit, kuid suuremate ekskursioonide ja gruppide külaskäikude puhul on see tarwilik. Alumine kord on juba enamwähem korda seatud, kuid ülemine wajab weel remonti.

Pühajärwele ligipääs on ka kaunis hõlpus, sest Palupera jaamaga on igapäewane omnibuseühendus.

Lõuna-Eestis on weel teisigi ilusaid kohti, kuid need pole üksi siiani niiwõrt tähelepanu köitnud, et oleks tõsisemalt käsile wõetud nendele ligipääs. Nii jääwad ilusad Rõuge maastikud ja Munamäe ümbrus paljudele just punduliku liikumisühenduse tõttu nägemata.

Mida uudist tänawusel Tallinna põllumajanduse näitusel.

Tallinna Eesti Põllumeeste Seltsi kawas on ehitada näituseie eeskujulik talu ühes hooneiega, aiaga jne. Tänawuse aasta näitusel on talu algelises ajajärgus: on käil karjalauda ehitustöö, mida näituse laupäewal alustatakse ja mis näituse wiimaiets päewaks saab katuse alla. Karjalaut tuleb arwatawasti tiemendist; näituse ajal käib ehituse- ja katusekiwide töö. Ehitusest huwitatud põllumehed wõiwad niimoodi jälgida kõikide ehitustööde läbiwiimist. Talu karjakeplid on näituse ajaks juba walmis ja kari nendes söömas. Karjakopleid korraldab Eesti Niidu ja Karjamaa Arendamise ühing, kelle asjatundjad annawad näitusel seletusi. Talu põllud on weel jõõdis, kuid näituse ajal on nendel käimas künnitöö. Talu peremees elab käesolewa aasta näitusel esialul ise kuuris, seal on wälja pandud kawatsetawate hoonete plaanid, eelarwed, põldude külwikorrad jne. Järgmiste aastate näitusil püstitatakse talu teisi hooneid, wili juba kaswab põllul, on ajutatud aidad jne.

Lätis 2000 maja ja talu wee wõimuses.

Taliwilja põllud rikutud. Walitsuse ja organisatsioonide toetus weehädalistele.

Riigast, 30. aprillil. Kuigi uputuse häwitustöö pole weel wähenenud, hakkawad selguma kewadise suurwee poolt sünnitatud kahjud. Seniste andmete järele kannatawad uputuse all 2000 maja ja majapidamist (talu). Kõige raskemini on uputus tabanud Dwinski maakonda, kus täielikult wee all 5 walda umbes 350 majapidamisega. Igal minutil tekiwad uued häwitused: ahjud warisewad kokku, seinad pragunewad jne. Armetus seisukorras on taliwilja põllud. Puudub toit inimestel ja loomadel. Mitmesugused heategewad organisatsioonid, eesotsas Punase Ristiga, organiseeriwad rutulist abiandmist weehädalistele. See jöök walmistatakse sõjawäe wäljaköökides ja wiiakse uputuspiirkondadesse weehädalistele wäljajagamiseks.

Wesi ähwardab purustada Dwinski raudteed. Paljudes kohtades on Wäina tunginud kuni raudtee roobasteni. Ühendus on seni katkestamata. Rongid liiguwad wähendatud kiirusega.

Uputus Riia ümbruses ei awalda alanemise tunnuseid. Puudub weel mõni sentimeeter ja Wäina hakkab ka Riiat uputama. Mitmel pool sajab wihma, mis suurendab uputuse hädaohtu.

Walitsuse wiimasel koosolekul arutati uputuse küsimust. Weehädalistele määrati esialgseks toetuseks 10.000 latti.

„Veronika" seep on kõige parem!!

Warakewadisi mõtteid suwisest rändelust.

Wiimased soojad ilmad on tahes-tahtmata häälestanud sisemise inimese kewadiselt: ärkad nagu unest ja ei taha uskuda silmi, kui ei näe akna ees laiuwal wäljal ei hangesid, ei lumelaikugi. Selle asemel on juba külwajad põllul ja peenike wäetisetolm laiub jõuetu kaarena õhku, et siis nägematuses alustada oma wiljakandwat tööd. Püüan kujutleda endale neid lugematuid peidetud idusid ning seemneid nullas, mille määratumad peidetud jõutagawarad ootawad wabastust, tõugestust ning wäljaarendust. On saabunud otsustaw, waljude seadustega määratud saatusetund kõigele, mis idaneb, õitseb ning määratud on wilja kandma, tulgu hiljem siis õudne koltumine ning kõle sügis.

Sel „rindel" on wäliselt siiski weel waikne. Wõib weel tõmmata hinge ja teha kawatsusi, mis siis ette wõtta, kui kõikjal lahti on rullitud rohelised, õitega kaunistatud waibad, kui metsad warakewadise wärwirikkuse on wahetanud suwise halja rüü wastu ja kui rukkiräät warju leiab juba sirgunud wiljade wahel.

Kui ma oleksin weel koolilaps, siis ägaksin ja õhkaksin ma umbses klassitoas, loeksin päewi kuni koolitöö lõpuni ja sooritaksin oma klassi-, kordamis- ning eksamitööd kuidagiwiisi, mitte põrmugi muretsedes, kuidas hinnatakse minu „tasapinda" hiljem. Aga ei, seda ütlesin ma küll wanade, weneaegsete mälestuste põhjal. Praegu ei ole see asi nii trooštitu.

Praegu teeb nii õpilane kui õpetaja kawatsusi, kuidas mitmekesistada kewadist õppetööd rännakutega wäljas looduses.

Neid kawatsusi ei tarwitse nad teha poolsalaja, need on niiüd osa õppetööst endast. On juba jamahead kewadekuulutajad kui lõoke ja kuldnokk, need õpilasrühmad, kes jalgsi, autodel, raudteewaguneis ilmuwad elustama kewadist maastikku nii linnas kui maal. Kujutlen elawalt endale seda õhinat, millega noorukesed kannatamatult püüawad edasi, et ainult näha, ainult wastu wõtta endasse uusi kohti, uut ümbrust, uusi esemeid. Ei ole seal püsi ei päewal ega öösl: rännakul ruttawad esimesed kaugele ette ja korrapärane klassirühm hargneb kilomeetripikkuseks. Peatuspaigal tormatakse piima otsima, suplema, weel kusagile kaugemale ja pool ööd ei taha waikida naer ning jutukõmin. Edasiminnes on sageli nii suur rutt, et ei läbeta häwitada oma paigalwiibinmise nähtawaid tunnuseid — pabereid, sõõgijätiseid. Teel haaratakse ehk tarbetult siit oks ja sealt kepp, et neist tüdinud olles jätta neid hoolimatult kusagile kraawi.

Ma puudutan siin meelega meie

koolirännakute negatiiwseid külgi.

Need on küllaltki silmatorkawad ja on ehk kõrwalseisjaid, wast ehk asjaosalisi õpetajaidki teinud külmaks terwe selle asja wastu. Kuid need on eeskätt meetodi wead ja neid wäldiwad osawamad õpetajad. Kui klassil on ühishinge ja kui terwe rännaku läbiwiimine on rajatud omawahel jaotatud jõukohaste ülesannete peale, mis eeldab muidugi hästi ettekawatsetud teotsemisplaani ja juhib hästi tuntud rännakuteed, siis kaaluwad koolirännakute positiiwsed küljed küll üles kõik raskused ja eitawaidki jooni. Ei tahaks küll mitte, et mu mõlestustes puuduks see jalarännak, mille kooliwendega oma käe peal (sest siis ei olnud mõeldagi sellise ettewõtte organiseerimise peale kooli kaudu) ette wõtsin Põhja-Eestis suwel peale kooli lõpetamist. On hiljem paljugi weel saanud rännata, kuid see esimene „omal jalgel" wiibimine, omal wastutusel teotsemine ja oma süsteemi eneseharastamine toidu kui ka puhke suhtes on meele jäänud ja ka ümbrus seisab weel praegu, paarkümmend aastat hiljem, silme ees.

Kuid, ei ole ma enam koolipoiss.

Katsun end mõelda siis üliõpilasena,

sest on ju needki, n. ö. „ametlikud" kewadekuuluutajad. Eriti põhjamail. Arwatawasti oleksin ma praegu sarnane üliõpilane, kes on kusagil leiwateenistuses ehk kes suwel peab minema praktiseerimiseksa, põllule, Daani, Rootsi, Saksa-, Wiljandi- ja Pärnumaale. Kuid wahest ehk önnestuks mul saada selliseks üliõpilaseks, kes ei ole seotud otseselt leiwamuredega, siis läheksin ma kõigepealt juba warsti, kui ilmad püsiwad, päewaks kolmeks Pühajärwele, mõne sõbraga, ja laseksin endale mõjuda kewadet ja päikest kõige oma ürgse jõuga. Kui siis ka hiljem saatus ehk rööwib mult need sõbrad, kui pettumused ja mured tuimendawad hinge, siis jääwad need helged kewadised päewad kauni looduse rüpes püüma mälestusena, mis soendab südant ka kõige troostitumas olukorras. Kuid suwel, siis ei tahaks ma piirduda ainult sedalaadi romantikaga. Ma wõtaksin endale ülesande, mis sunniks mind tegelema mõne maanurga looduse, ajaloo, keele wõi minupärast karjakaswatusega ja pühendaksin osa suwest sellele. Ehk kui mitte seda, kasutaksin hõimusidemeid ja matkustaksin mõneks ajaks Soome, et waadata oma silmaga, kas need hõimusidemed siis ikka on nii olematud, nagu triumfeerides kuulutawad H. Reiman ja „Mahwa Sõna". Lisaks omandaksin kujutelma rahwast ning loodusest, mis nii sarnane meie omale, kuid siiski nii täis omapära. Wõib olla, ehk õpiksin wõrdlema, küsimusi seadma ja neid lahendama, wõib olla isegi kõnnendmurdudega rehkendama (tuleb ju piskuga läbi ajada!). Sest mõne professori arwates, kui on tegemist praeguse, aga mitte weneaegse üliõpilasega, siis need ülalmainitud omadused puudusid täiesti.

Sellepärast loobungi parem enda kujutlemiseet üliõpilasena ja püüan saada noorsoolaseks. Lihtsalt. Ilma kõrge koolita ja madala tasapinnata. Ka meie noorsoolased on kewadekuulutajad. Nad peawad warakewadeti Tallinnas ülemaalist koosolekut ja süütawad mai algul jüriöö tuled.

Ent tähtsam kui törwikud nende käes, on tuli, mis

põleb nende südametes.

See on soendaw ja süütaw noorustuli, kus ta juba kord on lõkkele löönud. Ka noorsoolased rändawad suwise looduse rüpes, olgugi nad seotud enamikus tööga omal põllul, omas aias. Kuid just see pinnapaigalisus seab noorsoo organisatsioonide ette erilisi ülesandeid, kui mõelda rändelule kodumaal. Hulk laialt lewinud osakondi moodustab soodsa wõrgu, mis peaks hõlbustama eeskätt teiste noorsoolaste rännakutingimusi. Siis aga näib, et just noorsooorganisatsioonid oma huwiga rahwuslise omapära ja oma kodukoha wastu wõiksid wäljakujuneda keskuseks maakohis, kuhu wõiks pöörduda rändaja seal, kus puuduwad muud teatmete hankimise wõi ulualuse saamise wõimalused. Ja kui ma noorsoolasena rändama läheksin ja tutwuksin teiste osakondade eluga ning kodunurgaga, seejuures ühtlasi õppides, mil määral ma oma kodunurga elust peaksin teadlik olema. Peab ise olema rändur nooreseas, et wanemana wõimeline olla äratundma, kes nende paljude hulkurite keskel on see õige rändur ja kes ei wääri tunnustamist.

Sest praegused wanad ei suuda sageli üldse mitte arusaada, mis need noored rändawad ringi.

Olen ise sattunud maal inimesile, kes umbusuga kohtlewad teaduslisel otstarbel matkajat ja keelduwad isegi leiba müümast: „mine hakka tööle, ära warasta päewi!"

Wõib olla, mõne usalduse on tarwiatud kurjasti. Ja sellepärast on just kohaliku kultuurilise noorsoolase ees suur ülesanne, teadlikuks saada, kes ja mis otstarbel wõib saabuda rändurina tema kodunurka. Et ei wõidaks öelda: wanasti olid kultuurilised keskused mõisate näol, kust wõidi otstarbekohaselt informeerida ja abistada tõõsteid huwirändajaid ning teadlasi, niüd aga ei ole kedagi, liigu nagu pärismaalaste keskel kunagi.

See puutub eeskätt maaolusid.

Aga ka linnades ei ole mitte wähem tähtsaid ülesandeid iseteadwama noorsoo ees.

On juba küllalt silmapaistew wälismaa huwirändajate liikumine siin ja arwatawasti näitab see edaspidi tõusu. Peaks saama rahwusliku uhkuse asjaks, et maa pererahwa pojad ja tütred ise neid wööraid wastu wõtaksid ning juhiksid, ning ei jätaks seda nende hoolde, kes tahatwad teeselda waid peremeestena maal.

Kuid — noorsoolasena otsekohesés mõttes ei saa ma ka weel lõpetada oma suwiste unistuste käiku. Lugeja on wist juba märganud, et küllap see westleja on koolipapa, mis ta muidu nii „õpetlikult" pajatab. Lõpetan siis koolipapana ja pöördun ametiwende poole. Nii nende poole, kes seda on juba kogenud, kui ka nende poole, kes seda weel mitte ei ole: wärskendage end igaüks, kes wähegi saab seda endale wõimalikuks teha, wahenditu wiibimisega rändurina looduses endas. Unustage ajutiselt kõik raamatud ja tihti armetud klassitoad ning püüdke õppida ise nägema nii loodust kui ka muud ümbrust: on wist wastuwaidlematu tõde — kes ise armastab loodust, wõib ka teistele seda armastust edasi anda, kes ise näeb looduses, see oskab ka teiji nägema õpetada. Kadugu igatahes see õpetajatüüp (aga ka muu haritlastüüp), kes suwel ei leia paremat ajawiidet, kui ainult pusselt tähendas üks ametiwend, kes teisi sarnaseet kuulen kerkiwat protestimüra, selle wiitamata — jällenägemiseni Saares, Soomes, Ugandis!

A. L.

GUSTAV BECKER'i

seina-,
äratajа- ja
põranda-

kellad

on maailma tuntumaid.

Ilmus:

Prof. A. Paldroek

Noorsoo suguelust.

Hind 10 senti.

Ladu: „Postimehe" raamatukauplus
Tartus, Suurturg nr. 16.

Kas Koidula tütar?

Tallinlaste kohtamine prl. Michelsoniga Florentsis.

„W. Maa“ kirjutab:

Üks Tallinna perekond, kes hiljuti wiibis Itaalia reisil, on Florentsis kokku puutunud Lydia Koidula tütrega Erika Michelsoniga. Üks nimetatud reisiseltskonna liige juhustab meile: „Wiibisime mõned päewad Florentsis ja sõitsime ühel hommikul linna lähedal asuwasse franciskaanlaste kloostrisse. Kõnelesime omawahel eesti keelt. Teel asjus trammivaguniesse keikealine, umbes 50-aastane, tagasihoidlikult riietatud daam, kes tähelepanelikult meie juttu jälgis kuulanud. Wiimaks pöördas ta meie poole prantsuse ja pärast saksa keeles, küsides, kas meie ei ole mitte eestlased. Tähendas sinna juure, et ta on lapsepõlwes wiibinud mitmel korral Tallinnas ja sündinud Kroonlinnas. Hakkasime westlema wene keeles. Meie küsimusele, kas daam on eestlane, rapnias ta pead ja wastas, et tema wanemate majas eestlasi-teenijaid on olnud. Ta mõistwat ka mõne sõna eesti keelt.

Meie uudishimu tõusis. Daam selgitas wiimaks, et tema wanaisa eestlaste jaoks korra sotsialistlikku ajalehte on wälja annud. Nii ta ütles sõnasõnalt. See „sotsialistlik ajakirjanik“ osutus isa Jannseniks. Daam ise tunnistas wiimaks: „Kui olete ehk kunagi kuulnud Lydia Koidulast, kes abiellus dr. Michelsoniga, siis olen mina nende tütar. Ema suri Kroonlinnas, kuna mina revolutsiooni päewil põgenesin Wenemaalt Egiptusesse ja sealt asusin elama Itaaliasse. Olen palju elus kannatanud, kuna nüüd wanadusepäewil omale ülewalpidamist teenin tundidega.“ Meie westlus muutus weel elawamaks. Prl. Michelson tundis suurt huwi Eesti wastu ja päris ühte ja teist, muuseas, kuidas see wähe riit suudab elada ja omal wälisfaadituid pidada. Ta kuulis eimeit korda, et tema ema mälestuseks on püstitatud Pärnus mälestussammas, et Tallinnas üks tänaw on nimetatud Lydia Koidula tänawaks ja et Eesti walitsusel kawatsus on Lydia Koidula põrmu tuua Kroonlinnast kodumaale. Eriti näis prl. Michelsoni puutuwat see, kui temale teatasime, et „Estonia“ teatris praegu mängitakse ühte algupärast näidendit, kus peategelasteks tema ema ja Kreutzwald. Küsisime, kas ta mitte Eestisse ei tahaks tulla: „Eestisse asumiseks takistawad mind mitmesugused põhjused — majanduslikud raskused, kodakondsus ja keele mittetundmine. Waban waid wene, saksa, prantsuse, itaalia ja teisi keeli. Eesti keel on mulle täiesti wõõras. Ma ei tea isegi, mis minu ema eestlastele on kirjutanud. On üllatav kuulda, et minu kadunud ema mälestus Eesti rahwa keskel nii suures lugupidamises seisab. Siiski tema põrmu Kroonlinnast kodumaale toomiseit waewalt midagi wõib wälja tulla. Las ta puhkab praeguses kohas rahulikult. Mu ema matusekoht on õige madalal, kewadeti westisel paigal ja aastakümnete kestes on põrm arwatawasti täiesti kõdunenud.“ Enne lahkumist ei keeldunud prl. Erika Michelson meile teatamast oma aadressi, mis on järgmine: „Firence, Lungarno Acciaioli 2. Erika Michelson.“ Palus kõigile, kes teda tunnewad, edasi anda terwituji.

Sama teate toob ka „Kaja“, kuid enam kahtlewas toonis ja wähem filmapaistwal kohal.

Kodumaa jahust walmistatud leib on hea.

Leiwahinna alanemiseks wäljawaateid olemas.

Mõni aeg tagasi lewis tarwitajate keskel kuulous, et kodumaa rukkijahust walmistatud leib ei wasta oma headuse poolest wälismaa rukkijahust walmistatud leiwale. Et selle kohta selgust saada, pandi toime majandusministeeriumi korraldusel rida kalkulatsioone ja proowiküpsetamisi kodumaa rukkijahu kwaliteedi kindlaksmääramiseks. Esmalt wõeti ette 3 proowijahwatust, nimelt kodumaa rukkist, wälisrukkist ja kodu- ning wälismaa rukki segust wahekorraga 5:2. Katse tulemused näitasid, et kodumaa rukis mõõdunud aasta lõikusest annab paremа jahu, kui wälismaa rukis. Saadud kolmest jahusordist küpsetati eraldi leiba, kusjuures selgus, et kodumaa rukkijahu andis leiwaküpsetamisel palju enam juurekõrsi kui wälismaa rukis. Proowiküpsetamisel saadud leiwad olid täiesti rahuldawa kwaliteediga.

Samal ajal wiidi ka analüüsi tegemiseks proow Tallinna leiwatööstustes tarwitatawast jahust. Nende analüüside tulemused näitasid, et weskite poolt leiwatöösturitele müüdaw jahu oli umbes sama kwaliteediga, kui ministeeriumi proowijahwatusel saadud jahu.

Mis puutub leiwa hinnasse, siis on ministeeriumi kalkulatsioonide järele Rotermanni leiwahind sarnane, nagu seda tingib praegune rukki ja rukkijahu hind. Wäikeleiwatöösturite leiwahind peaks aga ministeeriumi kalkulatsioonde järele 1 sendi wõrra kilogrammiit odawam olema. Wäikeleiwatöösturid on ka asunud leiwahindade alandamisele: 4 kg leiwa müügihinnaks poodides on määratud 70 senti, kuid paljud neist on hakanud seda müüma 68 sendiga. On arwata, et see hind 4 kg leiwa pealt wõistluse tõttu 66 s. langeb. Asjatundjad arwawad, et hinnawahe Rotermanni ja wäiketöösturite leiwahinna wahel ei wõiks olla üle 1 sendi. Kõik andmed näitawad, et leiwa hind läheb tagasi samale kõrgusele, kus see oli enne aprillikuud.

Kewade ärkamine.

Loodusearmastaja.
„1. mai juba käes ja lehti weel ei ole. — waja kleepida mõned üles.“

Petseris.
„Oi, kuidas ije kjewade waimustab, — kohe wjägiie junnib pusii ajemel firwesi wõtma.“

Wähe kasu.
„Soldakie, kewade jõutitab, aga paberosi-ots tait tuld ei jaa!“

Toorus.
„Küll on aga maal toored inimesed, nii tiusal ajal, nagu kewade, laotawad nad jõnnikut!“

Tunnus.
„Esimene mai on wist ikka juur püha — niisugust asja juhtub minuga ainult suurtel pühadel.“

Hiina uue kodusõja eel.

Piigid Tschiangkaischeki wastu.

Nankingist, 30. aprillil. Kolmapäewal awaldati Hiina aiutise põhiseaduse eelnõu, mis antakse 5. mail Nankingis kokkuastuwale rahwuskonwendile kinnitamiseks. Põhiseaduse järgi saab Hiina wabariigiks.

Poliitiline seisukord on aga Hiinas muutunud kriitiliseks. Kantoni juhid tahawad rahwuskonwendi kokkutulekut nurja ajada. Nad seletawad, et see konwent koosnewat ainult Tschiangkaischeki poolehoidjate esindajatest. Liiguwad wiiad kuulduseid, et Hiinas on oodata revolutsiooni puhkemist. Mäss olewat sihitud kindral Tschiangkaischeki wastu. Mässajate poolt olewat mitmed juhtiwad kindralid.

Wenemaa ostab Lätist 12.000 siga.

Riiast, 30. apr. Põllumajanduslik kooperatiiw „Konsumi“ ja Wolmari eksportimajade poolt sõlmiti Nõukogude Wene kaubandusesindusega leping, mille järgi kaubandusesindus ostab Lätist 12.000 siga. Wenelastele on lubatud 12-kuuline maksukrediit.

Kaupmehed asutawad oma keskorganisatsiooni.

Kaupmeeste kongressi kokkukutsumine päewakorral.

Neil päewil peeti Tallinnas Kaupmeeste Seltsi algatusel ülemaalist kaupmeeste organisatsioonide esitajate koosolekut, kus arutusel oli uue ellukutsuda kawatsetawa keskorganisatsiooni küsimus. Koosolijate enamus asus seisukohale, et uue kaupmeeste keskuri asutamine kaupmeeste huwide rahuldamiseks on wäga tähtis ja tarwilik ning koosoleku poolt wõeti häälteenamusega wastu resolutsioon, milles rõhutatakse kaupmeeste keskuri asutamise wajadust ja otsustati moodustada 7 päewa jooksul eriline kaupmeeste seltsi waheline komisjon, kelle ülesandeks jääks wälja töötada asutatawa organisatsiooni põhialused ja samme astuda kaupmeeste kongressi kokkukutsumiseks.

Cesar Francki oratoorium

„Ondsus“.

Miina Hermanni lauluseltsi poolt kantakse ühapäewal, 3. mail kell 6 p.l. Pauluse kirikus ette Cesar Francki oratoorium „Ondsus“. Kaasategewad: pr. L. Tubin — sopran, hra R. Jõks — tenor, hra K. Wiitol (Tallinnast) — bariton, hra K. Põlde — bass, hra E. Kiris — orel, keelpillide orkester, Tartu Meeslaulu Selts. Juhataja Ed. Tubin.

Cesar Franck, kes awaldas suurt muusikalist mõju Prantsusmaale, oli wäljapaistew kunstnik, kes juba warases nooruses awaldas hiilgawat muusikaandi. C. Francki elu ajal ei leidnud ta looming wäärilist hinnangut, alles peale tema surma jõuti arusaamisele, milline tähtis and tema peitus, ning alles siis kujunesid tema helitööd mõõduandwaks raudwaraks noor-prantsuse muusikalises woolus.

C. Franck sündis Lüttichis 10. detsj. 1822. Lõpetas Pariisi konserwatooriumi klaweri- ja oreliklassid esimese auhinnaga. Teguties kaks aastat Lüttichis muusikaõpetajana ja olus siis Pariisi organistiks ja õpetajaks. Oli 1872. a. alates Pariisi konserwatooriumis oreliprofessoriks ja suri 1890. a. 68 a. wanuses.

Rahwuswahelise kuulsuse C. Franckile tõi oratoorium „Ondsus“, milline peale selge ja kõlarikka seade on ka täis geniaalset wärskust. Peale „Ondsuse“ ilmus temal hulk teisi tähtsamaid helitöid, nagu oratooriumid „Ruth“, „Redemption“ ja „Rebekka“; Messie (op. 12); kaks ooperit: „Hulda“ ja „Chiselle“; hulk sümfoonilisi töid, oreliteoseid, wiiulipalasid jne. jne.

Oratooriumi teksti sisu aluseks on Kristuse mäejutluse õndsakskiitmised. Teos koosneb proloogist ja kahekõrsest osast. Tegelasteks on: Jutustaja, inimene (tenor), Kristuse hääl (bariton), Saatan (bass), Ingel, Mater dolorosa (sopran), rahwas (segа- ja meeskoor), juudid, paganad (naiskoor), ülemnaid, preestrid (meeskoor) ja taewane koor (segakoor).

Ka Pärnus alandati hoiuprotsente.

Pärnu ja Pärnumaa pangad on otsustanud maksma panna 1. maist ühtlasi alandatud hoiuprotsente: tähtajalisteltelt summadelt 1 aasta peale 8 protsj., tähtajalisteltelt 6 kuu peale ja hoiukassa arwetelt 7 protsj., jooksewalt arwelt 6 protsj. Eeltoodud protsendid olid makswad mõnes Pärnu pangas juba alates 1. jaanuarist.

Õnnetused ja kuritööd.

Põrandawaiba wargus. Dr. Andersonilt Wallikraawi tänawal warastati neljapäewa hommikul howile tuulduma pandud põrandawaip 70 kr. wäärtuses.

Tööwankri wargus. Ropka mõisa lähedalt aianduskrundi pidajalt Saabelilt warastati öö wastu neljapäewa õuest tööwanker, mille wäärtus 100 kr. Wanker on wiidud inimsõuga õuest maanteele ja seal hobune ette rakendatud.

Suurem pesuwargus. Tähe tän. nr. 28 E. Bolt warastati pesukõõgist akna lõhkumise teel riikipandud pesu 200 kr. wäärtuses.

Muusika terwes oratooriumis on niiwõrt rikas meeleoludest, et ühekordsest kuulamisest selge ülewaate saamiseks ei jätku.

Ei ole ime, et nimetatud oratoorium tõi C. Franckile rahwuswahelise kuulsuse.

Miina Hermanni Lauluselts oma noore, agara juhi eestwõtel on oratooriumi kõõteõppimisel palju tänuwäärt iõõd teinud. Sooloosad on meie nimekamate kunstnikkude käes. Meeskoori osad laulab Tartu Meeslaulu Selts. Tartu publikule pakub see ilus mõjurikas oratoorium tõsist muusikalist naudingut.

—e—

Sport.

Tammewälja spordiplatsi korraldamisest.

Neljapäewal oli Tammelinna spordiplatsi korralduskomisjoni koosolek, kus otsustati materjali wedu platsile otsekohe alata. Tööde tehnilise järelwalwe teostamine kohapeal leiti tarwilik olewat usaldada mõne tegeliku sportlase hoolele. Koolivalitsus tahab pidada seal kewadel laste laulupidu, mispärast platsi korraldamise töödega alustatakse alles peale nimetatud laulupidu. Tööd tehetakse läbi wiia juunikuul.

Esmaspäewa õhtul läheb komisjon kohapeale platsi seisukorraga tutwunema.

Skautide üldproow.

Tartu skautide malewa kewadparaadi üldproow on 1. mail kell 16 Wallikraawi tän. 19. Kewadpidustused peetakse 10. mail, mil on paraad, rongkäik, lõkketuli jne.

Keskkoolide käsipalli finaalõhtu.

Keskkoolide käsipalli wõistlused jatkuwad peale pikemat waheaega reede õhtul kell 8 ülikooli wõimlas. Peetakse kaks finaali. Meeste wõrkpalli finaalis kohtawad seminar ja realgümnaasium ja korwpallis õhtuneng realgümnaasium. Peale selle mängiwad wõrkpalli ülikooli meisternaiskond — organiseerimatud — ja T. tüdarlaste gümnaasiumi naiskond. Sel korral, kui korwpallis wõidab realgümnaasium, on meistrikoha pärast otsustaw wõistlus laupäewal.

Poiste koosolek.

Poiisid, kes koowiwad pesapalli ja kergejõustikku harrastama hakata, ilmugu reedel, 1. mail kell 5 p. l. NMKÜ-sse Wallikraawi tn. 23, kus peetakse poistele nimetatud alade awamiskoosolek.

Raadio ringhäälingu kawa:

Laupäewal, 2. mail.

Tallinna. 15,30 päewaundiseid. 15,45 ajaniitaja Sendus. Kuni 16,30 grammofonimuusikat. 18,30 teateid ja grammofonimuusikat. 18,50 päewaundiseid. 19 lastetund. 19,30 dr. Tamm: Alkoholiteid kodudes (ülek. E. Terwishoiu Muuseumist). 20 ilmateade. 20,05 ülek. Tallinnast. 21,15 E. Karskusliidu lõkitus kõigile Eesti kodanikkudele üleriikliku karskuspuhaks. 21,30 wana tantsumuusikat. 21,50 järgneiwa nädala saatekawa. 22 moodsat tantsumuusikat.

Tartu. 14,45 grammofonimuusikat. 15,30 ülekanne Tallinnast. 18,30 teateid ja grammofonimuusikat. 18,50 ülek. Tallinnast. 19,30 dr. Tamm: Alkoholiteid kodudes (ülek. E. Terwishoiu Muuseumist). 20 ilmateade. 20,05 ülek. Tallinnast. 21,15 E. Karskusliidu lõkitus kõigile Eesti kodanikele üleriikliku karskuspuhaks. 21,30 wana tantsumuusikat. 21,50 järgneiwa nädala saatekawa. 22 moodsat tantsumuusikat.

Berliin. 15 grammof. 18,55 wiiul. 20 puhkpill. ork.

Wiin. 12 grammof. 13 kontr. 16,20 grammof.

Budapest. 10,15 kontr. 13,05 kontr. 18,30 kontr. 20,40 kontr. 21,30 kontr.

Kallundborg ja Kopenhaagen. 16 kontr. 21 muusikat.

Helsingi ja Lahti. 12,05 kontr. 17 grammof. 18,30 kandlemuusika. 19,40 lauluõdo. 20,35 wiiul. 21 orkl. kontr.

Leningrad. 17,30 kontr. 19 ülekanne.

London. 16,30 kontr. 19,45 orkl. kontr. 23,20 tantsumuusika.

Moskwa. 7,35 kontr. 13 kontr. 19,10 kontr.

Stokholm ja Motala. 17 ajamõõte muusika. 18,30 ajamõõte muusika. 21 kontr.

Praaga. 20,05 puhkpill. kontr.

Warssaw. 19,30 kontr. 21 operett. 24 -1 muusika.

Dotel.

Hoia Rouk.

Üks on selge: maikuu tuleb. Ettewalmistused on heledamas hoos. Kuldnokad istuwad puuride ees ja wilistawad, keegi on linawästrikku näinud, teine kiiwitajaid, konni tuli wabriku lüüsi laua alt kogu laulukoor wälja, kes siin pimedas mõtles antawate kontsertide peale. Wesi uhtis nad lahtipääsewa kohinaga alla kaugele, sõlmitud sidemed, ühine harjumus ja mugawus oli kadunud, päikese käes helendawad wood kandsid ühe sisa, teise sinna laia tundmata maailma, kus luuakse uued sidemed ja lauldakse maikuu kiituseks.

Issand, kuidas lumi wajub! Mida teab linn sellest lumest, tema kõrgusest, tema walendawast läikest ja sinisest warjudest! Päike surub peale, pressib oma soojusega temast wett, niresid, ojasid, woolusid ja koski, kõikjal suliseb ja mühiseb. Loigud nurmedel olid mõne tunni eest alles mustawad täpid, nüüd on nad juba tumepruunid laiad laikad, ja ma wõin kihla wedada, et see kõrgem küngas, mis kollakalt helendab, tolmaks, kui keegi sinna pääseks ja tolmu tahaks teha.

Aga kuhu sa pääsed? Kõnni mööda teed, mööda ügawate roobastega teed, millel tiigid on ja woolawad jõed. Kõnni ilma julgusetа, sest päris maamees sa ju ei ole, kes wõib nagu ennesest mõista oma jäärsaapaga wõi niikuinii märgade ja poriste pastaldega astuda kesset lompi ja pori. Sa oled siin ikkagi outsider, wäljaspoolne, kes peab tantsiskelema ja hüplema kuiwemaid kohti mööda. Sul peab teraw silm olema, et aru saada, kas on see sõnnikuga kaetud kõrgem koht õieti juba kuiw ja kandewõimeline, kas on tal jääd all wõi on kõige pehmemaks auranud kobrutaw porihunnik. Ja nii sagedasti on ta nimelt see wiimane. Siis sikutad sa üht jalga ja mõtled, et ärgu waadaku ceskõndiwad kolm talumeest tagasi. Siis oled sa kindlasti kentsakas, nii nagu sa ühe jala peal edasi hüppad arwatawale kuiwemale kohale, sest oma kalossita saabast ei taha sa mitte teha inetuks porituukaks. Aga sa pead, sa ei saa looduse üliwõimu wastu, pead tagasi lonkama, ikka ainult saapa nukki sopa sisse pistes, ja siis pead sõrmedega sikutama oma warandust sawi seest, kus ta kinni on nagu liimitud ja lõpuks ometi wälja tuleb wastumeelse lupsuga. Tal oli wist seal hea, rahulik olla, ta wõis niisama wedeleda päikese käes, mis paistis talle kõhtu, kuna üle ääre jooksis sisse jahutawat pruuni wedelikku.

Nii teed sa kord ühe jalaga, kord teisega, imestad, kui sul aega jääb sellel waheldawal taignakastmisel ja ahastawate käsiwartega tajakaalu otsimisel, kuipalju sa kõige juures ikkagi wõitled oma puhtuse ja wälise laitmatuse eest. Kui oled jõudnud üles kõrgemale tõuswale teele, kus lumehang on weel wõimas, siis puhastad jälle saapaid, kaabitsed kalossidе sest pori wälja ja tead selgesti, et tee jälle wiib mäkke alla ja kalossid jällegi kinni jäätwad. Nagu maiõhtul linnas noore ülikõpilase juures: enne siin, siis seal, üks konwendikorter, teine konwendikorter, palju kortereid, Kwistental, Ranna ja tont teab, mis kõik, kuni hoopis oled wilunud ja üleni harjunud.

Omalt kõrgemalt kohalt näen ma, et mul oma Ranna õige ruttu ees on. Enne metsa tuleb niisugune weelagendik, et mida ja weel heiad ja püüad! Läbi wiib ju paar mustemat juga, koht, kust muidu käib tee. Aga teisel wiisil ma ju metsa ei pääse, sinna, kuhu ma ammuigawesti enam jalga ei ole saanud, sest kaua olin ma eemal ja talwel oli lund nii tuisanud, nii wallidena ümber metsa, et sissepääsule ei olnud loota.

Päike surub, päike lasub õieti juba, silmad paneb hoidma pilukil kogu sõtendawuse ees. Need kolm talumeest on mulle juba lähemal. Nad kõnniwad ju aegamööda, kuna mina pean hüppama.

Neil on labidad õlal, nad on tulnud teede ja nummikute lahtikaewamiselt. Ja neil on nüüd aega.

Aga seda aega mitte ühelgi ei ole, et oleks ka üks neist pistnud labida teel laguwate loikude ääre sisse, et wesi jooksеks kraawi. See ei ole nende tee, see on üldsuse tee, sellega ei ole neil asja. Jalamukiga lükkan tammid eest.

Mitu kooli meil õieti on? Igas wallas wähemalt üks. Ja seal on mitu kooliõpetajat. Et tea, mida need õpetawad? Loodusõpetus, maadeteadust, matemaatikat — noh, seda me ju teame, õige, õige palju tarkusi, millega lõpuks ah nii wähe peale on hakata. Kui iga kool kewadel õpetaks, et seal, kus wesi on ummistunud, seal see nõrk porist tammikene tuleb kas wõi kepikesega eest ära lükata, et weed saaks woolama! Et roopast tuleb kuiwal ajal kiwi wälja tõsta teiste pärast, et loigud tulewad tühjaks lasta teiste pärast, ükstapuha kus ka see tee ei oleks, kas oma wõi wõõra maa peal. Siis oleks see warsti juba inimese teiseks loomuseks, siis oleks palju kergem elada kõigil.

Nüüd olen ma siis läbi sellest wetewäljast. Nüüd olen ma porine ja märg. Aga metsas.

Kui tõsine siin kõik on. Kuuskede latwades on päikest, mõni peen walguselaik udutseb eemal, niitõrnad kiired sajawad kohati läbi tumedate tüwede nagu wiltu tulewad wihmapiisad. Kohisеb tasa. Sekka nirede wulinad seal raiesmiku pool, kuhu ma weel ei lähe, sest ma tahan puhata lõõtsutamisest ja ringi waadata, kuidas ta kõik warem oli ja kuidas ta nüüd on.

Lume all ma seda metsa warem näinud ei ole. Teed on alles kinni, ainult nagu aim annab tunda, et siit läks üks risttee, sealt käänas ta üles sinna, kus olid hiirewiiude pesad. Ja see teine wiib päikesente paradiisi.

Weel on mets täielikult lume all, aga sellest saad sa aru alles, kui ja natuke kõnnid. Alles siis tead sa, et see on lumi. Sest kuused on oma okkaid maha ajanud nii paksult, et paistab, nagu oleks kõik muld ja liiw. Kui sisse wajud, siis tunned, kui pehmeks on läinud see lumi, olgugi et päike ta juurde ei pääse.

Wait on see mets, wagune. See kohin temas on hingamine, ootaw hingamine. Mõni üksik ja kange tihane teeb oma õrn-atsakat, küsiwat häält, aga seda teewad nad ka talwel. Kuid äkki: wint! See on tõepoolest wint!

Linnas wõiwad nad juba olla, seal kus majade seinad wastu wõtawad soojust ja annawad teda tagasi müüridewaheliste aedadele. Siin metsas? Mida teeb ta siin, mida sööb ta siin? Ma tahan temale lähemale, tahan teda näha. Ja liigun raiesmiku poole.

Ei ole üks wint, waid kaks koguni. Isawindid, kes on tulnud kohta otsima maipidustusteks, kes alles häälest on ära ja wist isegi imestawad, kuidas nad pikal teel jõudsidki siia. Peawad enne kohanema, ringi waatama, kuidas see siin nii kentsakas on ja walge ja külm õieti, putukatest tühi ja juminata, kõlata teiste lindude häältest. On wist noored nolgid alles, omapead tahtnud ette jõuda wanematest ja targematest ja nüüd ei lähe laul weel hästi, ei ole weel küllalt õpitud, mõned noodid puuduwad alles, takt ei ole kindel. Aga siiski, nad on seal, tont wõtku, pärale jõudnud, olgu mis on ja saagu mis-saab — tuleb aga wilet lasta, olgu ta nüüd misjugune ta ka oleks.

Noored kaesed seisawad raiesmiku äärel teiselpool wäikest lagendikku nagu miskisugune põlluwili müüriwa. Udutsewalt punakalt-lillalt aurawad ladwad kaskaadidena wastu taewast. Saledad tüwed tihedates ridades kargelt ja walgelt nagu leerineitsid õnnistust ootawad, pühawaimu walangut, mida peab tooma mai. Ja nende ridade wahelt äkki metskitse mõkitaw, nagu tagasihoidlik hääl. Aga nii waikne muidu, nii ootawalt waikne kõik, nagu oleks need üksikud, harwa tulewad hääled enneaegsed küsimised: Kas tuleb? Kunas? Aga kohin latwades wastab jonoorse, sooja alalise rahuga: warsti, rodake aga, warsti.

Kirw rahunegu, ma ei taha teda segada. Tal on muresid küllalt olnud selle sügawa lumega ja wäheldaje toiduga kõik need tormid ja tuisud läbi. Nüüd on tal wärskeid kaswe, nüüd on tal isegi kuiwi kohti ja päikesepaistel nõlwakutel noorte haabade keskel. Mina lähen nüüd ühest teisest metsatukast läbi, üle marust murtud punde, läbi lumest wäljakippuwate igiroheliste mustikawarte, lähen teisele raiesmikule. Seal on sipelgapesa, kus elu kihab, kus paistawad olewat nii kibedad ettewalmistused, et ära mine lähedalegi. Siin on kõrgem koht, siin on päike wõtnud paljaks kogu mäekühma, aga tema taga on hanged alles nagu praegu tuisanud. Kui aga neid mööda tahad koju, siis tead, et all woolab wesi.

Lõpuks oled ometi wäljas nurmel. Üks kästas oli end juba ehtinud, kõhualune oli nagu punakam kui muidu. Ta ei tahtnud, et ma teda lähemalt waatleksin ja tõmbus tagasi, et mõtelda oma wast weel täiendamist wajawale tualetile.

Põld on pudi. Tuleb jälle rünnata kaudsemaid teid mööda, hoidunud põlluäärest lund mööda seda õiget teed, seda, mis oli mõne nädala eest alles saanitee, aga end nüüd walmistab ette läbipääsmatuks wankriteeks.

Märg olen ja porine. Aga higine üle kogu keha, wäsinud, wäsinud, wäsinud.

Kui olen riided wahetanud, saapad ja pesu, siis puhkan ja waatan aknast wälja. Mõnes peenardel ajawad terawaid helerohelisi pinginõtjakesi wälja mõskiisugused taimed. Aiajerwal, kangemal tagaseinal seisawad kõrged lumeääred. Otse akna all õunapuu otsas draama. Kuldnokk ja warblane.

Kuldnokad on juba täielikult peodressis, reiisil pleekinud ja luitunud riietus on waheatud läikiwa ja irisеriwa rohekalt, sinisеlt ja tume punaselt helkiwa galaülikonna wastu. Warblane on ikka warblane, harilik, häbemata, räuskaw, lärmitsew majsolewus proletariste kommetega, kommunisti laadi. Kuldnokkadele on tehtud wanade kõrwale tuliuued puurid. Ja ühte nendest on muidugi kolinud rutu warblane. Ei lähe wälja. Nagu oleks see nimelt tema jaoks. Teeb end laiaks ja oomab puuriaugust wastu. Kuldnokk teeb mitu ettepanekut, et mingu ometi ära. Aga warblane kõneleb, nagu oleks wanataat temale annud selle keeltekeetmise pärа. Kuni kuldnokk ta tuttipidi kinni wõtab ja wälja wiskab. Nüüd istub warblane weranda katusel, ajab niisugiseid asju nii wihaselt suust wälja, et annaks õige midagi, kui täielikult mõistaks.

Kuldnokk seab oma juled jälle korda. Ta tahab walmis olla, warakult juba, nagu teised wiisiks, laulab oma wiit ja ootab. Ootab waid.

Kuni ta käes on, kuni ta lennud on, kuni jälle ügis on ja jälle talw ja jälle uus mai. Selle aja jooksul wõib palju sündida. Kuid wõib armsama konnade laulu saatel, kellede keskel jälle tõonekurg mõne kontsertrandi korraldab, kulli põõe laseb kütiseltsi käo — maikuusi ügiseni on palju aega, seda aega, kui kõik mahlad paisawad ja tõusewad ja kus ei teata kuidas õieti see sügis wõib olla. Kuid nüüd on warsti mai. Ja siis on ta käes. Paenuta pead looduse ees, surelik olewus ja ära mõtle.

Ringi ümber kodumaa.

Tormas põles rehi.

Öösel wast teisipäewa kella 2 paiku süttis põlema Torma wallas, Liigatku küilas Sõbra talu rehi. Ühes rehega põlesid ära linamasin, hulk linu ja põllutööriistu. Rehi oli kindlustatud kohalikus aviandmise seltsis, kuna wallaswara oli kindlustamata. Omaniku kahju umbes 600 krooni. Tule tekkimise põhjused esialgu selgitamata.

Torma Põllumeeste Seltsi kaubanduse osakond pidas hiljuti oma aastapeakoosolekut. Osakond tegutseb juba 11 aastat ja on majanduslikult raskele ajale waatamata 1930. a. äritegewuse ülejäägiga lõpetanud. Kauba läbimüük on olnud 77.502 kr. 69 s., kusjuures puhaskaiu saadi 249 kr. 31 senti. Äriseis aasta lõpuks oli 29.797 kr. 14 senti. Aruanne wõeti peakoosoleku poolt ühel häälel wastu. Peale otsekohese äritegewuse on osakond oma liikmetele ja ka teistele põllupidajatele muretsenud põllurammu ja loomajõutoitu ETK kaudu. 1931. a. tulude ja kulude eelarwe wõeti juhatuse poolt esitatud kujul 5800 kr. suruses summas wastu. Loodetaw ülejääk 350 kr. Juhatus on wähendanud oma algatusel enda ja ärijuhi palka 10 proc. wõrra. Wanduse järele juhatusest wäljalangenud kassapidaja Otto Lõhmusjaar waliti ühel häälel tagasi. Koosolekul waliteses üksmeel ja asjalikkus. Kuna ümbruskonna ühiskaubused pea eranditult hingusele läinud, on osakond siiamaani kõigist raskustest üle saanud oma juhtide ja eriti ärijuhi energilise tegewuse ja asjatundlikkuse tõttu. Ärijuhiks on alguset peale Emil Jakobson.

Torma kompanii korraldusel pühitsetakse möödunud aastate eeskujul jüriööd 3. mail Kännu lahinguplatsil. Kõnedega esinewad kohalikud seltskonnategelased.

Saare laat. Esmaspäewal peeti end. Saare kõrtsi juures laata, kuhu ilusa ilma tõttu oli wõrdlemisi rohkesti maarahwast kokku tulnud. Iseäranis paistis silma laadale toodud põrsaste ja wasikate rohkus. Põrsaid sai osta 4 kr. peale tükk. Wasikatest maksid ka lihunikud madalat hinda. Hobuseid ja kariloomi oli aga wõrdlemisi wähe.

Rohkesti heinamüüjaid. Seni tuli põllumeestel, kel heinu tarwis osta, neid otsida kas wõi terwe walla läbi. Wiimastel päewadel on mitmel pool maal, suuremalt jaolt piimaühingute ja kaupluste seintel märgata kuulutusi, mille teatatakse, et selles ja selles talus on heinu müüa. Põllupidajad, kel heinu rohkesti oli, ei lootnud nii pea weel kewade tulekut ja hoidsid endile rohkem loomatoitu tagawaraks. Kuid nüüd tahawad seda edasi anda.

Saadjärwe mehe kingitus mustlasele. Jõgewa laadal juhtus Saadjärwe walla kod. G. P. äpardus. Mees läks laadale, et müüjada hobust. Peagi sobis kaup mustlasega. G. P. wahetas oma hobuse mustlase hobusega ja maksis mustlasele 15 kr. peale. Natuke hiljem tulid mustlased jälle mehele juure ja seletasid, et mehele wahetatud hobune ikka ei kõlba; näitasid hobuse nina peale, kust werd wälja tuli ja olid arwamisel, et hobune warsti lõpeb ning olid walmis hobust 100 krooni eest ostma. Jälle kaup sobib, kuid et mustlasel raha maksta ei olnud, saadi asjast nii üle, et mustlane andis kaks 50-kroonist wekslit. Nüüd, kus mehel kaubad joones, sai ta naabritega kokku, rääkis ka oma hobusemüümisest, ja kui naabrid päristid, et kus see hobuseostja mustlane elab ja mis ta nimi, siis ei teadnud mees rohkem, kui et ostja olnud mustlane. Nii kinkis mees 15 krooni ja hobuse mustlastele.

Rukkioraste ja ristikheina seisukord Wõhandu ümbruses on hea, kuna talw orasele ja ristikheinale mingisugust wiga pole teinud. Wiimaste soojade ilmade tõttu on orase- ja ristikheinapõllud rohekaks muutumad.

Weest lõhutud Koogi jõe silla parandamine on praegu käsil. Hobustega ülesõit sillast on suletud, kuna jala purdest üle saab. Samas jõeäares asub piimaühing, ja et piima ühingusse wiia, käiakse jõest hobustega läbi, kuigi wesi wankrisse ulatub ja üks piimatoojaist oma piimanõud jõkke pidi jätma, sest weewool wiis piimanõud wankrist ära. 1928. a. suwel aeti Koogi jõe üllä 4 jälla laiune silm teedeministeeriumi ja Tartu maawalitsuse korraldusel kinni ja sillale jäi ainult 8 jala laiune wee läbijookju silm. Küll seisid sääraste tegewuste wastu ümbruskonna elanikud, kohalik wallawalitsus ja politsei, sest oli ette näha uputus, kuid see ei aidanud. Möödunud kewadel, kus wesi pikkamööda kadus, ei tulnud suuremat uputust, kuid tänawu järsk weetõus uhtis liiwaga täidetud silla silma lahti ja lõhkus ka silla juurest maantee ära. Nüüd, kus loodusjõud silla silma awas, tohiks loota, et seda enam täis ei täideta, kui ei taheta Koogi jõe silla juures uputust näha.

Tüüfus Wõõbstes. Tänawu aastal ei tahagi nakkawad haigused Wõõbstest lahkuda. Juba jügisest peale möllab sarlak ja difteria laste keskel, surnud on wäga paljud enneekooliealised lapsed. Paljud õpilastest põewad kuude wiisi weel difteeria ja sarlaki järelhaigusi ja on kaotanud kõrwakuulmise. Nüüd on ka õpetajaid tabanud nakkaw haigus. Õpetaja Kruus haigestus ja wiidi Tartu Kiinikusse, kus selgus, et tegemist on tüüfusega. Asetäitjaks õpetajaks saadeti maakooliwalitsuse poolt Gellert.

Mustwee ärimehed ärimeeste wastu. Mustwee alewis on käimas suur wõitlus äride lahtioleku aja asjus. Rohkem haritud eestlastest ärimehed ja edumeelsemad wenelased leiawad küllalt wõitwat ostjaskonna nõudeid rahuldada kümnetunnilise tööpäewaga, tagurline kiht, eesotsas ühe wenelasega, otsiwad ärimeeste allkirju, kes selle uuenduse wastu ja on juhuseid, kus üks ja sama ärimees annab allkirja poolt ja wastu. Enamus ärimehi on uuenduse poolt, aga alewiwalitsus, kus proportsionaalselt elanikkude arwuga on ka rohkem wenelasi, ei tea mida teha.

Kõige tähtsam põhjus uuenduse wastu on see, et rahwas päewal põllutööl ja järwel kala püüdmas. Suurem osa inimesi on harjunud igal wiimasel minutil omi asju ajendama.

Ei tahaks uskuda, et Mustwee alewi kodanikkudel rohkem tööd on kui teistes alewites, kus see määrus ammugi makswusel.

Restu piimaühisus läinud aastal. Restu piimaühisuse aastakoosolekul kinnitati 1930. a. aruanne kulude ja tulude osas, tasakaalus 39.688,67 kr., kuna üldine läbikäik oli 1.089.466,88 kr. ja äriseis 152.924,91 kr. oli 31. dets. 1930. a. Piima oli ümber töötatud 2.318.855,4 kr., kust saadi wõid 93.344,7 kg, müügihind oli keskmine 2,13 kr. ja wälja makseti 1,77 kr. kilogrammist wõist. Eelarwe tasakaalustati 29.757 kr. peale, kusjuures wõeti ette õige suuri kärpimisi, mida isegi raske wahest täita. Juhatuse waliti Joh. Müllerson tagasi ühel häälel 3 aasta peale, seega kuulub juhatuse Fr. Lawing, P. Soome ja Joh. Müllerson. Rewisjonikomisjoni waliti A. Orraw, J. Krüüner ja Aug. Wellner. Otsustati ka sisse seada piima kwaliteedimaks, nii wõetakse trahwiraha 4. ja 3. klassi piimade pealt, esimeselt 4 senti ja teiselt 2 senti mustuse eest wõilolt. Üldiselt oli koosolek lärmirikas, kuid siiski tehti kindlaid otsusi.

Sulaste aastapalgad on Sangastes ja Restu-Antslas 250 kr., teenijatetüdrukutepalgad aastas 180 kr. ning suwiliste palk 180 kr., tüdrukutel 120 kr., sealjuures talu pastlad, sõõr ja korter ning woodipesu. Karjaste palgad on 3 wakka rukist, 3 w. otri, 2 wakka segaseid, 3 wakka kartuleid, 1 puud püüelt, 15 naela raswa, 40 naela liha, 20 naela linu, 50 kr. raha, talu pastlad, üleespidamine ja woodipesu ning teenida tuleb 1. maist kuni 25. dets.

Tõrwa suwituslinnana.

Kewadkontserdid looduses.

Kewade on toonud ka Tõrwale oma muresid, — muresid lähenewa suwe eest, mil algab jälle suwitushooaeg, tuues „sakfu“ siia wäikesie linna oma suwipäewi mööda saatma. Tahab Tõrwagi saada suwituskohaks, sest loodusilu naudingut wõib ta küllaldaselt pakkuda oma küngaste ja järwedega wähenõudlikule suwitajale. Kuna juba kõikides suwituskohtades tehakse ettewalmistusi eeloleva suwitushooaja jaoks, siis ka Tõrwas remonteeritakse tubasid, korraldatakse konniteid ja meelitatakse linnuarmastajate poolt laululindegi linnale ligemale. Käesolewal aastal on Tõrwa omale korraliku orkestrigi saanud ja hiljuti lõödi lahti gümnaasiumi lähedal pargis esimene kewadkontsert. Praegune linnawalitsus, eesotsas linnapeaga, on nähtawasti oma eesmärgiks seadnud — Tõrwast mõne aastaga teha korralik suwituskoht. Ja rahwasuu räägib, et Tõrwa kliima ja loodus tegewat inimese ilusaks, sest praegune „miss Estonia“ suwitanud ka kord Tõrwas. Kuid seni kui puudub Tõrwaga raudteeühendus, jääb linn ikka rühkijaks, kellel „asi ei wea“. A. P.

Wiljandi keskkoolide koondamise küsimus „palaw“.

Minister söidab isiklikult kohale.

Põnewaks saanud ja meeli ärewil hoidnud linnaküsimuse kõrwal on Wiljandis wiimastel päewadel päewakorrale kerkinud koolide küsimus. Nimelt saabus neil päewil Wiljandi linna- ja maawalitsusele haridusministrilt kiri, milles käsitakse koolide koondamise asi kaalumisele wõtta ja asjaomaste omawalitsuste seisukohad hiljemalt 10. maiks ministeeriumile teatada. Wiljandis teotses seni 3 keskkooli: maawalitsuse poeglaste gümnaasium, linna sega kommertsgümn. ja haridusseltsi tütarlaste gümn. Igal koolil on ringkond poolehoidjaid, keda nüüd siit ja sealt soojaks kütta püütakse ja nii ongi üle öö kinoküsimuse asemele tekkinud „kooliküsimus“. On juba ette näha, et seda küsimust lohapeal rahulikult lahendada ei saa ja koondamise küsimus tuleb ministeeriumil otsustada ja lahendada. Kuuldawasti söidab haridus-sotsiaalminister 2. mail isiklikult Wiljandisse, et koolide koondamise üle kõikide koolide esitajatega läbi rääkida ja koondamise wõimalusi kaaluda. Olgu tähendatud, et mõni aasta linnawalitsus koondas juba oma kaks keskkooli üheks ühisgümnaasiumiks.

Käesolewal kewadel on rukkiorased Tartwastu kihelkonnas keskmised. Silmitsedes rukkioraste seisukorda, liikudes Puka poole, wõib öelda, et need muutuwad halwemaks ning osutuwad osalt mitterahuldawateks. Nii on Aakre ümbruses mõnes kohas rukkipõllu asemel mustaw maa, ning ainult künkail osutub oraste seisukord paremaks. Üldine pilt on siiski rahuldaw.

Ahja Kärsa laata peeti 29. sk. Laadale oli rohkesti toodud põrsaid ja sigu, hinnad: 2-nädal. kuni 8 nädal. makseti 2 kr. kuni 5 kroonini. Hobuseid oli wähewõitu; hinnad 20—250 kr.; karielajad 30 kr. kuni 80 kroonini, linad 20—40 kr. leiist.

Üks mees nõudis aastaje pullikese eest 4 kr., kuid sellegi eest ei olnud ostjat.

Inwaliidide päew 17. mail.

Kes selle korraldawad.

Neil päewil pidasid Tartu organisatsioonide esitajad koosolekut, millel oli arutusel inwaliidide päewa korraldamise küsimus. Otsustati korraldada 17. mail ja waliti selleks kolm toimkonda:

Keskkoimkonda said: 2. diwiisi ülema abi kol. Marder, rektor J. Köpp, üliõpilaskonna esindaja, Naisseltsi esindaja pr. Siimer, Naisühingu esindaja pr. Kitzberg, tuletõrje peamees A. Punga, keskkooliõpetaja esindaja dir. K. Treffner, Wigastatud sõjameeste ühingu esindaja A. Meomaa, Wabadussõja inwaliidide koondise esindaja B. Aaland, kaitsemalewa esindaja H. Oraw ja „Postimehe“ toimetuse esindaja.

Korjanduskoimkonda waliti: Pr. A. Kuperjanow (Naisselts), prl. M. Liblik (üliõpilaskonna esindaja, A. Eglon (Õpetajate selts), keskkooliõpetajate ühingu esindaja, A. Lätt (tuletõrje lendsalk), K. Raudur (kaitsemalewa), J. Nitow (Wab. sõj. inw. koond.), M. Tamman (wig. sõj. üh.), kapt. Proosa ja kapt. Pori (kaitsewäest).

Pidustuste toimkonda waliti: Pr. Silbergleich (Naisselts), pr. L. Simm (Naisühing), pr. Ainis (Kr. Noorte Naiste ühing), pr. E. Saral (Naiskodukaitse), dir. W. Tubin, „Wanemuise“ seltsi esindaja, K. Lõoke (Wig. sõj. üh.), wabadussõja inwaliidide koondise esindaja ja kolm kaitsewäe esindajat.

Ühest Tartu linna tütarlaste gümnaasiumi traditsioonilisest ettewõttest.

Üheks Tartu tütarlaste gümnaasiumi traditsioonilisets ettewõtteks on loterii-allegri, mis korraldatakse 30. aprillil ja 1. mail lastewanemate komitee wastutusel.

Milleks korraldatakse loterii-allegri?

Selle ettewõtte otsemaks ülesandeks on kehwemate õpilaste toetamine. Kool ja lastewanemate komitee on alati püüdnud aineliselt toetada andekaid, kuid majanduslikude raskustega wõitlewaid õpilast. Peale õppemaksust wabastamise on neile muretsetud õpperaamatuid, riideid ja pesu, on tasutud toitmise ja korteri kulusid ja wõimaldatud toetust rawimise puhul kliinikus, samuti jagatakse tasuta einet koolis.

Ka on paratamatuks wajaduseks kooli õppewahendite ja raamatukogu alaline täiendamine, millisets otstarbeks ei jätku rahuldawal määral kooli eelarwesse üleswõetud summasid, waid millele tuleb liisa hankida erateel.

Kõigeks aga wajatakse ikka ja ikka jälle raha. Selleks korraldatakse tänawune loterii, mis tõotab kujuneda eriti suurejooneliseks. Rohkearwuline õpilaspere on hoolimata üldisest majanduslikust kitsikusest suutnud koguda nii palju, et loteriil wõidakse wälja panna üle 3000 wõidu, nende hulgas wäärtuslikud maalid, tähtsate isikute rinnakujud, kohwiserwiis, pesuserwiis, foto-aparaat, pesumasin, korona mäng, reisukohwer ja palju muud.

Et see ei ole ainult reklaam, teawad kõik need, kes on külastanud endisi T. T. G. loteriisid, mis olid tuntumad wõitude rohkusega ja kus loosid müüdi ära ammu enne loterii lõppu.

Loterii korraldajad loodawad, et seliskond, kes senini nii soojalt on suhtunud T. T. G. ettewõtesse, seda teeb ka eelolewa loterii puhul, rohkearwuliselt külastades seda.

Palju lõbustusi. Teater wäärtusliku kawaga. Einelaud. Laewkohwik, „Heliopolis“, jazz-orkester ja tantsuettekandeid. Korona mäng ja palju muid lõbustusi. Tants algusest lõpuni.

Loterii ajal korraldab T. T. G. kunstiring tööde näituse, kus eriosakonnas wälja pandud wiimase 24. weebr. stipendiaadi tööd.

Loterii pääsetäht 10 senti. Loterii kestab 30. aprillil kella 18—23 ja 1. mail kl. 11—21, Karlowa tän. nr. 1.

Esitajad ärimaksukomiteedes.

Tartumaa ärimaksu komiteesse on walitud kaubandus-tööstuskoja Tartu osakonna poolt esitajaiks: K. Kupp, A. Teppan, A. Tani, asemikkudeks O. Welsker, E. Eller, J. Eller.

Linna komiteesse on esitajateks: W. Raudsep, A. Paulson, W. Tiido, asemikkudeks: J. Kuhhi, J. Aru, A. Lepp.

Ekskursioon Wirumaalt.

Wirumaa rahwaülikooli õpilased 12 daami ja 18 meest tulewad Tartu ekskursioonile ja jääwad siia 5.—8. maini.

Kuulutusi

laupäewal, 2. mail ilmuwasse „Postimehesse“ wõetakse wastu reedel, 1. mail kella 11—1.

Algkoolide wõimlemispidu.

Kewadine algkoolide waheline wõimlemispidu kawatsetakaje pidada pühapäewal 31. mail ja kui ei peaks õnnestuma sel päewal pidu korraldada halwa ilma tõttu, siis peetakse see teisipäewal 9. juunil, päewal enne õppetöö lõppu.

Paadisõit õpilastele keelatud.

Kuna praegu suurwee tõttu on Emajõel paadisõit hädaohtlik, siis on linna kooliwalitsuse poolt õpilastele paadisõit kuni suurwee alanemiseni täiesti keelatud.

Poksiwõistlused lätlastega.

Tartu Kalew sai neil päewil Riiast Läti Poksiklubilt kutse, tulla Riiga wõistlema. Kalew wõtab ettepaneku seltsidewahelise wõistluse pidamiseks wastu ning wõistlus peetakse 13. mail Riias.

Maksuta aianduse kursus.

Linnawalitsus korraldab 3. mail maawalitsuse instruktor Lange juhatusel lühiajalise aianduse kursuse. Käsitlusele tuleb peaasjalikult wiljapuude walik ja istutamine ning kewadine wäetus. Samuti käsitatakse kursusel keeduwilja istutamist. Kursus on määratud peaasjalikult aedlinna aiapidajatele ja teistele aiatööst huwitatuile. Kursus on maksuta ja algab pühapäewal, 3. mail kell 10 hommikul Riia maantee nr. 20.

Teater ja muusika.

„Wanemuises“ homme „Linnukaupleja“, piletihinnad 40—110 senti.

Zelleri kuulus operett on seisnud ja seisab weelgi kõigi teatrite repertuaaris, minnes „Wanemuiseski“ hea menuga. Tegewad prd Stukis, Nander, Suworowa, Libene, hrad Lipp, Piller, Põlde, Waino, Kurg j. t. Suurendatud koor.

Pühapäewal kell 3 p. l. wiimast korda „Aladin ja imelamp“ 2. jagu.

Lastele on wäga meeldinud „Aladini“ nii esimene kui teine jagu, kus on palju kirewust, muusikat, laulu ja tantsu, ilusad kostüümid ja dekoratsioonid — huwitawast sündmustikust räägimata.

Pühapäewa õhtul odaw. hind. „Minn brebi“.

Käesolewa hooaja esimene ja ainus jant on wallandanud naerutorme. Piletihinnad 20, 30, 40, 50 ja 60 senti.

Tartu Maarja kiriku laulukoor. Järjekorraline lauluharjutus ja kooriliikmete üldkoosolek on esmaspäewal kell 8 õhtul. F. Mendelssohni orat. „Pauluse“ eelharjutused algawad reedel, 8. mail kell 8 õhtul leerisaalis. Selle oratooriumi esiekandeks wõetakse ka uusi lauljaid wastu.

Miina Hermanni Lauluseltsi segakoori harjutused on 1. mail kell 8 õhtul ja 2. mail kell 4 p.l. Pauluse kirikus. Ilmuda kõigil lauljail.

Tartu Meeslaulu Seltsi harjutused on 1. mail kell 8 õhtul ja 2. mail kell 6 p.l. Pauluse kirikus. Ilmuda kõigil lauljail.

Naislaulu Seltsi kooriharjutus on 1. mail kl. 4 Wallikraawi 23.

Naislaulu Seltsi kinnine perekonnaõhtu on 2. mail NMKü ruumes, Wallikraawi 23. Algus kell 9.

Kaitsemalewa teated.

Malewa jalutuskäik.

1. mail korraldab Tartu kaitsemalewa jalutuskäigu, millest wõtawad osa wabadusristi wendade, 2. malewkond, õppurmalewkond ja kuulipildujate kompanii. Kogunine malewa staabis kell 10,30. Ilmuda täies warustuses.

Köned, koosolekud ja pidud.

Akadeemilise Kirjandusühingu aastakoosolek peetakse neljapäewal 14. mail kl. 4 p.l. üliõpilaste aud. nr. 5. Kawas: ettekanne prof. G. Suit'ult: „Uusleide Kreutzwaldi uurimuses“, aruanded, tegewuskawa, eelarwe ja walimised. Häälerõigus on ühingu liikmeil, kes on tasunud 1930./31. a. liikmemaksu. Liikmemaksu wõetakse wastu ühingu büroos, Jaani 7 (Akad. Kooper. juures) iga esmasp. kl. 12—1 ja neljap. 12—1.

Tartu teated.

Kaubanduslik wahekohus Tartu.

Kaubandus-tööstuskojal on olemas kaubanduslik wahekohus, see lahendab ärielus ettetulewaid küsimusi, millega ei taheta pöörduda hariliku kohtu poole. Nüüd on otsustanud Kaubandus-tööstuskoja Tartu osakond ka kohapeal sellise kohtu ellu kutsuda. Kohtu liikmeteks on osakonna poolt ette nähtud: linnapanga dir. A. Pakosta, Kaubandustööstuskoja Tartu osakonna esimees R. Maim, kaupmees J. Kurg, laewnik J. Raudsepp, suurtööstusrite esitaja R. Grünthal ja suurkaupmeeste esitajad: M. Jänes ja P. Luksepp.

Tänawune algkoolide tundide kawa

Tartu algkoolide juhatajate arwustustules.

Käesolewa õppeaasta alul pandi maksma muudatused algkoolide tunnikawades, mille järgi suurendati tööõpetuse tunde 4,5 ja 6. kl. ja wähendati tunde matemaatikas, loodusloos ning kodanikuõpetuse tunnid hoopis kustutati. Tartu algkooli-juhatajate arwates pole osutunud see kasulikuks õppetööle. Selle tagajärjel on märgata algkooli tasapinna langust. Wäga palju jätab soowida matemaatika oskus. Samuti on wõimatu 6. klassis ajaloole määratud ajaga, 2 tundi nädalas wõtta kõne alla kodanikuõpetuse algmõisteid, mille teadmine tarwilik algkooli lõpetajaile. 5. kl. loodusloo kawa on nõnda laialdane, et siin on raske saawutada 3 nädalatunniga rahuldawaid tagajärgi.

Algkoolide juhatajate kogu otsustas paluda, et suurendataks 5. ja 6. klassis matemaatika tunde tööõpetuse tundide arwel 1 tunni wõrra nädalas. Samuti palutakse suurendada tööõpetuse tundide arwel 5. kl. loodusloo tunde 1 tunni wõrra ja 6. klassis wõtta tööõpetuse tundidest 1 tund nädalas kodanikuõpetusele.

Peale muu juhiwad algkoolijuhatajad tähelepanu tundide rohkusele 1. klassis — 26 tundi nädalas. Selle tundide arwu juures on mõõdapääsematud 5-tunnilised tööpäewad, mis õpilastele koormawad.

Asutakse seisukohale, et 1. klassis tuleks wähendada tundide arwu 24 tunni peale. Wähendamine wõiks sündida koduloo ja emakeele tundide arwel.

Soome üliõpilasorkestri kontsert

„Wanemuises“ 4. mail.

Esmaspäewal, 4. mail, esineb „Wanemuises“ Helsingi üliõpilaskonna orkester. Orkester koosneb 60 mehest ja on kodumaal saanud wäga heade arwustuste osalisteks. Juhatajaks on dr. Toiwo Haapanen, solistina esineb Kurt Walldén (klawer).

Kontserdi kawas on Haydeni, Sibeliuse, Kuula, Palmgréni j. t. helitöid.

Kontserti piletid 2.10—0.50 kroonini on saadawal Ak. Kooperatiiwis ja Raudsepa raamatukauplustes ning ettekandepäewa õhtupoolel „Wnemuise“ kassas.

Luunja parwe tegewus katkestatud.

Wesi Emajões on tõusnud wiimase ööpäewa jooksul Tartus 3 sm. Sellega uputuse hädaoht suurenenud ei ole. Neljapäewa hommikul ujus sildade wahelt läbi palke, mis kuuldawasti Muuge ümbruskonnast lahti pääsenud.

Juba mõnda päewa on seismas Luunja-Kaagwere parwest ülesõit. Wesi on üleujutanud paremal jõekaldal olewa maantee umbes ½ kilomeetri pikkuselt. Parwemehe maja seisab wees. Tubadesse wesi ei ole weel tunginud, küll on aga wees kõrwalhooned. Loomad on wiidud lähematesse taludesse. Jalainimesed toimetatakse üle jõe paadiga.

Wäiksed wekslid peaks jääma.

Hiljuti awaldati Kaubandus-Tööstuskoja poolt arwamust, et tuleks kaotada wekslid alla 50 krooni. Kaubandus-Tööstuskoja Tartu osakond on ka küsimust kaalunud ja tulnud wastupidisele seisukohale ja palub Kaubandus-Tööstuskoda oma otsust rewideerida. Weksleid alla 50 kr. ei tule kaotada. Kui pangad ei taha neid diskonteerida, siis wõiksid nad sealt ära jääda, kuid maksuabinõuna kauba ostmisel ja müümisel peaksid olema ka wäiksed wekslid lubatud.

Ekskursioon Kunsneri aiaärri.

Rahwaülikool korraldab oma kuulajatele pühap., 3. mail kell 9 hom. õppekäigu Kuusneri aiaärri, kus eriti huwitaw on tutwuneda rikkalikkude iluaimede kaswatamisega, mis toaliledena tähistad meie kodude kaunistamisel. Seletusi annab kohapeal dr. G. Wilberg. Kogunine nim. aiaärri, Jaama tän. nr. 58 kell 9 hom. Osawõtt maksuta.

Kell 8 leiab poolehoidu.

Wiimasel algkoolide juhatajate koosolekul oli kõne all õppetöö hommikuse alguse küsimus. Tunnistati tarwilikuks alata õppetööd ühel ja samal tunnil kõigis kooles, mis kergendaks märksa perekondade seisukorda, kus lapsed õpiwad mitmes koolis. Kui ruumid lubawad, peaks noorematele klassidele jätma wõimalus alata õppetööd pimedal ajal wõi aasta läbi kell 9 hommikul.

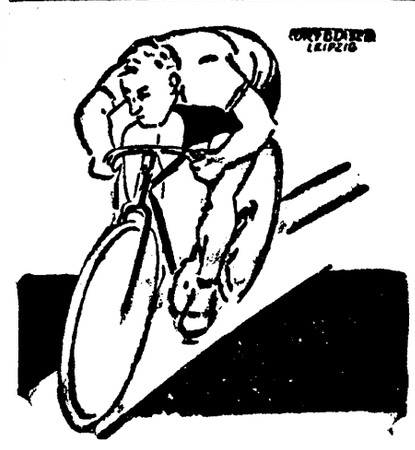

Pärale jõudnud HUSQUARNA, HUMBER, PHÄNOMEN, SIMSON, CORVETTE, ESPERANTO

JALGRATTAD

Müük soodsamatel tingimustel suurel ja väiksel arvul. Suur jalgrattaosade ladu.

K-M. VENN. PRÜÜS

Tartus, Kaubahoov 20/21. Telefon 12-92.

Kewade laulikute kaitseks.

Kooliwalitsuse tähelepanu on korduwalt juhitud sellele, et isegi keskkoolide õpilased käiwad Toomemäel ja selle ümbruses „katapuldiga“ linde laskmas, mille tagajärjel on leitud sagedasti haawatud wõi poolsurnud linde Toome piirkonnas, kelle tiiwad puruks lastud. Ka on ühel ülikooli õppejõul, kes asub korteris Toome lähedal, lastud puruks 8 aknaruutu. Et säärane õpilaste tegutsemisi on inetu ning südametu — kuna linnud on meie aedade ja ümbruse iluks, kelle laul röömustab igaühte — on lindude piinamine tärkawal kewadel eriti lubamatu ning toores.

Kaswawale noorsoole tuleb selgitada, et linnud wajawad niisama õrna hoolt ning kaitset, nagu iga kaswaw laps. Linnud ei nõua meilt midagi waid annawad meile palju sellega, et röömustawad meid oma lauluga ja süwendawad meie kewadetunnet. Kooliwalitsus juhib koolide juhatajate tähelepanu sellele, et õpetajad ülalnimetatud küsimust rohkem kõne alla wõtaksid.

Tartu kinod.

„Apollos“.

Päris haaraw ja mõnel silmapilgul jubegi on praegu „Apollos“ jooksew kriminaalfilm „Dr. Fu-Manchu kuritegu“. Istud ja ootad huwiga mõnd uut näitet ja üllatust sellesse ekraani hirmu- ja õudusejuttu, mille peategelane, hiina hüpnotiseerija ja teadusemees, kasutab oma sellekaaseid wõimeid seks, et Londoni mülkais ja wanades lossides teatsedes kätte maksa oma waenlastele. Tawaliste salong- ja eksootiliste filmide järele jälgid pinewaltki uste ja akende saladuslikku awanemist ja sulgemist, luukide langemist ja muid pisukesi närwikarastusi.

Mis mõjub eksitawalt, on, et kõik need filmihiinlased kõnelewad saksa keelt pealekippuwalt kange saksa murrakuga.

Paiguti wihma.

Reedel: kuni keskmise kiirusega lõuna- ja kagutuuli, muutlik pilwitus, paiguti wihma, merel õõsel ja hommikul udu, temperatuur rannikul tõusnud, sisemaal endine.

Ülewaade neljapäewal, 30. apr.

Möödunud ööl liikus Põhja-Atlandilt uus madalrõhkkond Shoti merele ja ühines Läänemeremaid ja Kesk-Euroopat waldawa nõrga madalrõhkkonnaga. Eile õhtul tekkis Lõuna-Eestis nõrk osamiinimum, mis püsis weel täna hommikul Peipsi järwe kohal ja põhjustas rannikul merepoolsed tuuled, uduse ilma ja ajutise temperatuuri langemise.

Kõrgerõhkkonnad püüiwad endiselt Kirde-Wenes ja Biskaja lahel.

Temperatuur Lääne-Euroopas langenud; Kesk-Euroopas, Wenes ja Skandinaawias endine.

Eestis oli eile päewal kuni 18 kr., täna hommikul lääne- ja looderannikul 3—7 kr. ja Ida-Eestis 9—15 kr. sooja.

Emajõe wesi on tõusnud öö-päewa jooksul 8 sm wõrra ja ulatus täna keskpäewal 345 sm kõrgusele.

Wastutaw toimetaja Oskar Mänd.
Wäljaandja Eesti Kirjastus-Ühisus „Postimees“.
Trükitud „Postimehe“ trükikojas, Tartus.

29. aprillil s. a. lahkus vaikselt siit ilmast minu armas abikaasa, meie ema ja vanaema

Miina Goldberg

Sünd. LEIK. Sünd. 25. sept. 1858. a.

Kirstupanek 1. mail kell 7 õhtul. Matmine 2. mail kell 3 p. l. Maarja kalmistule.

Vaikses leinas omaksed.

Meie keskelt lahkunud kallist venda

Herman Lampi

mälestavad

vennad, õde ja nende lapsed.

---

29. aprillil s. a. ulnus vaikselt minu armas vend, endine Tartu Ülikooli mineraloogia kabineti assistent

Karl Duhmberg

Sünd. 12./24. okt. 1862. a.

Matmine laupäeval 2. mail kell 4 p. l. surnukambrist Vana-Jaani surnuaiale.

Öde.

Surma läbi lahkunud Pärnus 26. skp. ühisuse liiget

Pranas Lukšas'i

Leinab Tartu kelnerite ametiühisus.

Kr. Saar & Ko.

Tallinnas,

jalgrataste, õmblusmasinate, grammofonide, plaatide, osaliselt põllutööriistade ärі jne.

on üle viidud vana äriruumide kõrvale, uude maija.

Aadress endine: Estonia puiestee nr. 27. Kõnetraat 26-69. — Ilma ostu sunnita palume meid uutes äriruumes külastama tulla!

KR. SAAR & Ko. Tallinnas.

Tööstuse suurenemise tõttu on müüa kombineeritud «Ahlborni» süsteemiline

võimasin

1600 liitriline ja **koorelahutaja** «Westfalia» 1000 liitriline. Maksutingimused soodsad. Aadr.: Laius-Tähkvere Piimaühing L.-Tähkvere p. ag., Jõgeva kaudu.

T. M. Ü.

Tartus, Tähe tän. nr. 13 korraldab 2. mail s. a. kell 9 õhtul

kinnise peo-õhtu.

Käesolevaga teeme lugupeetud tarvitajaskonnale teatavaks, et 1. maist peale võtab meie jaoks **tööstid ja tellimisi vastu**

Pr. R. Jõgioja

Tartus, Uueturu uul. 1.

Aupaklikult

Esimene Eesti Mehaaniline Suletööstus — Tallinnas.

Uute linnusulgede ümbertöötamine. Vanade sulepatjade puhastamine, desinfitseerimine ja uuendamine. Müügil uued vabriku suled lahtiselt ja **valmispatjadena.**

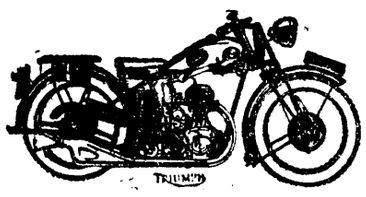

B. S. A. TRIUMPH T. O. N.

Igale maitsele õige mootorratas, alates 175 ccm kahetaktilisest kuni 1000 ccm kahesilindriliseni. Hind 650 kr. alates. Nõudke katalooge. — Kerged maksutingimused.

LIER & ROSSBAUM

TALLINNA, VIRU TAN. 7. POSTKAST 282.

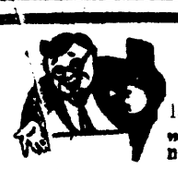

Kõige suurem valik

TAPEETE

15 sendist alates rull. — **Paberiäri „KODUMAA"** Tartus, Aleksandri t. nr. 10. — Kaupmeestele hinnaalandus.

Teadaanne

Teatan oma lugupeetud ostjaskonnale, et olen oma

worstide hindasid alandanud

15 senti klg. pealt.

Austusega

A. ARBI

Jaani tän. 14, tel. 2-42.

Korteripakkumised

Korter

3 tuba köögiga ja elektriv. välja üürida. Lähemaid teat. Jakobi tn. 56—3, k. 1/24—5.

Päikesepaisteline, soe

tuba

üürida üksikule ametiskäijale. Vabaduse tän. 25.

Välja üürida väike

tuba

Meltsiveski tän. 86.

Pansion

kopsuhaigetele, männimets, hea toitmine. Kasuliku tingimusega saadaval. Teat. saab Tartus Mäe t. 4—1. S. Lange.

Südalinnas kaks hästi möbleeritud, erasissekäiguga

tuba,

kõlbulikud nii korteriks kui kontori ehk büroo ruumiks. Aastaüürnikule ära anda. Teat. Vana tän. 8—4.

Korter,

2-toaline elektrivalg. ja keeduvõimalusega lastetа perekonnale üürile anda Kuu tn. nr. 13—1.

Möbl. tuba

välja üürida elektrivalgust. ja erasissekäiguga. Filosofi t. 21—1.

Kaasüüriline

võib tulla Riia tän. 67—20, 4. korral.

2-toaline

korter

saada. Narva tn. 135—5.

Vajan

korterit,

2—3 toa ja köögiga nüüd ehk edaspidi, soovitav III-sse linnajakku, väikese ilu- ehk viljapuuaiaga. Teatada slt. „K. S." all.

Elva.

Hästi möbl.

3—5 tool. juwila,

lahtise või kinnise verandaga suure järve ääres väljaüürida. Järele küsida Lille t. nr. 15, näha pühap., 3. mail, Vene t., Kochi maja.

Korralikku noorpaari

laasüüriliseks

üksiku naisterahva juurde. Väike-Maarjamõisa tn. 11-a, krt. 4. T. k. 4—6 õht.

Möbl. tuba,

erasissek. ja elektr. ära anda Vladimiri 2—4, II korral.

---

2 toaga

möbl. korter,

rõduga välja üürida Jakobi t. 30, krt. 6.

Korralikule üürnikule

2 tuba

keeduvõimalusega ja elektriga ära anda Karlova tän. nr. 85, krt. 9.

Toiduainete kauplus

ühes leivatoa ja elukorteriga edasi anda. Mäe 12.

Toiduainete

pood

ära anda vähese kaubaga. Kingsepa masin odavasti müüa. Karlova tän. 107.

Müümised

Maja

müüa Tartus, südalinnas. — Lähemaid teateid saab Kitsas tän. 13, G. Pille, kella 3—6 p. l. 1

Müüme suurt värsket

elsport hawi-tala 25 senti tilo,

äna ja edaspidi, suurel ja väiksel arvul.

„Eesti-Kala"

Gildi tän. 14. Telefon 11-71.

Müüa hea

tööhobune.

Kaluri 37—1.

Vähe pruugitud meesterahva

jalgratas

odavasti müüa Kaluri 33—5.

Nuumatud

pull

müüa Raadi Nõmmikul.

Wäike maja,

ühes ehituskrundiga müüa Võru tän. 154.

Müüa

tõldauto.

Tiigi tän. 4, krt. 2.

Juhuslikult müüa imeodavasti ja headel tingimustel

auto

16 h. jõuline, sõidukorras, kergeveoks ehk omnibuseks. Teateid saab Suurturg, auto nr. B 166.

Müüa odavasti pruugitud 1-tonniline

veoauto

„Ford". Tartu, Tiigi t. 67, tel. 60.

Müüa

aurukatel

„Pauks", küttepind 113 ruutjalga, rõhk. 7 atm., veeturbiin, raudreservuaarid, pumbad, lokomobiil „Marsal" 12 h. j., raud- ja puutalad. Näha Kastani 103, ladus, tel. 58.

Müüa punast

ristikheinaseemet

ja herneseemet. Narva tän. nr. 100, poes.

Pruugitud

kapp, tummut

ja keskmises suuruses paadivann müüa. Aleksandri tän. nr. 20, ülemise korral.

Teadaanne.

Tartu linnavalitsus teatab seega, et 4. mail s. a. kell 10 hom. antakse rendile avalikul enampakkumisel kinnisvara- ja korteriosakonnas — Gildi uul. nr. 8 tuba nr. 4 järgmised maatükid:

1) Tamme mõisa aed,
2) Karlova mõisa aed — kahes tükis ja
3) krunt Melooni uul. nr. 24.

Pakkumine nimetatud kruntide rendile saamiseks algab linnavalitsuse poolt kindlaksmääratud alghindadest.

Pakkumisest osavõtjail tuleb enne pakkumise algust sisse maksta kr. 10. — tagatisraha ja allakirjutada pakkumise tingimused.

Linnavalitsus jätab omale õiguse pakkumiste tühistamiseks.

Lähemaid teateid kruntide kohta annab kinnisvara- ja korteriosakond tööpäeviti kella 8—1/23 p.

Tartu Linnavalitsus.

Õunapuid,

marjapõõsaid, hekitaimi, kestvaid lillejuuri, lille- ja aedvilja taimi müüa.

O. Lauritse aiandus

Tartus, Tähe 128, tel. 12-58.

KESTVAD (ELEKTRI)

LOKID

Soengud 3-mest kr. 12 kroonini.

Salong

R. DILS

Küüni t. 1, Tartu

Raadi vallavalitsuse ametlikud kantseleipäevad

1. maist kuni 15. sept. 1931. a. on igal nädalal ainult reedel, hommikul kella 10—2 p. l., välja arvatud riigi- ja kiriklikud pühad. Raadi vallavalitsus.

Sanatooriun Marienbad

Lätis Majorenhofis, Riia rannal. Palutakse suvehooajaks üles anda. Hooajaalgus 1. juunil. Haigete ja kosutustvajajate vastuvõtmine. Toad täieliku pansiooniga Ls. 8.— peale.

Prospektid. Telefon 47.

Dr. Th. von Boetticher.

Soovitakse osta pruugitud

petroleumi mootorit

4—5 hob. j. Ülesanda I. Eesti piimamasinate vabrik Gustav Peets, Võru tän. 100.

Viljandi linna sisehaiguste kliinik vajab

velskerit.

Palk 45 krooni kuus ühes prii ülespidamisega. Soovivaldused ühes lühikese elulookirjeldusega, dokumentide ärakirjadega ja 50 snt. tempelmargiga varustatult saata Viljandi linnavalitsuse tervishoiu osakonnale hiljemalt 10. maiks s. a.

TERVISHOIUOSAKOND.

JÄLLEMÜÜJAD!

Ilma vaheltkauplejateta saate suuremal arvul

Pärnu kalu

— meritinte, kohasid, vimmasid ja teisi

Pärnu Kalaeksport-Ühisuselt — Pärnus, Vee tän. nr. 10.

10% alla sisseostu hinna

müün kõik nahkjalanõud 10. kuni 30. maini.

Saapakauplus „Taaraking"

Tartus, Raekoja tän. 10.

Olen oma

juukselõikuse äri

üle viinud Raekoja t. nr. 51. Palun kõiki lugupeetud tuttavaid ja töötarvitajaid mind külastada. *Töö korralik — väljaspool võistlust — hinnad odavad!!*

Lugup. *P. Anderson.*

Obligatsioon

ära anda uue 2-kordse linnamaja peale kr. 1000.— suuruses. Piiri tän. 14—1.

Äriosanikku

(naisterahvast) vajatakse sissetöötatud ärisse. Isiklik kaastöö tingimata tarvilik. Kirjalikult slt. sõna „Naisosanik" all.

Tuntud

selgelinägija

ja frenoloog

E. M. Kraft,

Ainuke õige ettekuulutaja, kes saatuse ära ütleb. Läbisõidul peatub ainult lühikest aega Tartus, Narva tän. nr. 38—3, II korral.

Maja

I obligatsioon,

kr. 1000.— peale edasi anda. Pakkum. slt. «Nr. 95» all.

Lahwelflamer

on välja üürida (hind 3 kr. kuus). Näha: Tähe 11—3. Järele küsida: Lille 15.

«Vanemuise» teater

Laupäeval, 2. mail kl. 8 õhtul

Linnukaupleja.

R. Zelleri operett 3 vaatuses.

Pääsetähed 40, 50, 60, 85 ja 110 senti ühes riidehoiuga.

Pühapäeval, 3. mail **kell 3 p. l.**

LASTEETENDUS:

Aladin ja imelamp

II jagu.

Muinasjutt laulu ja tantsuga 4 vaatuses 6 pildis.

Pääsetähed 20, 30, 40, 50 ja 60 s. ühes riidehoiuga.

Kell 8 õhtul

Minu beebi.

M. Hennequini jant 3 vaat.

Pääsetähed 20, 30, 40, 50 ja 60 senti ühes riidehoiuga.

VANEMUINE

Reedel, 1. mail kell 9.30 ö.

Üliõpilaskonna kevadpidu

Kavas: Muusikalised ettekanded ja tantsud.

TANTS.

Pääsetähed 110 ja 160 senti ühes riidehoiuga.

SAKSA TEATER

3. mail kell 8 õhtul

Tiina Kapper'i õpilaste tantsuetendus

Piletite müük Rüütli tän. 19.

T. E. Käsitööliste Abiandm. Selts.

Laupäeval, 2. mail s. a.

Kontsert-ball

Kavas: Orkestri, laulu ja nalja ettekandeid.

Üllatus! **TANTS.** Üllatus!

Jlusate jalgade võistlus.

Algus kell ½10 õhtul. Pääsetähed 40 senti.

TOIMKOND.

Tööpakkumised

Vajatakse

lokkijat,

kes meestööd tunneb. Pakkumised „Postim." raamatukauplusse „Meestöö" all.

Vajan suurema töö peale

findlilõikajat,

kes saed seab. Ainult neil tulla, kes oma töös täiesti vilunud. Kaupa tehakse 1. mail kell 2 p. l. Herne tän. nr. 37—7, R. Austa.

Vajan vilunud kingsepa-

käealust,

puukannatööle. Jaama 63—4 (sissekäik hoovist).

Vajatakse

tüborategijat.

Uueturu tän. 5, tulla 1. mail kella 10—12.

Tüdrukut

vajatakse tallu. Tulla 1. mail ainult k. 11—12. Tähe tänav 75, korter 5.

TARTU TÜTARLASTE GÜMNAASIUMI VANEM. KOM.

Karlova tän. nr. 1.

SUUR MAI LOTERII-ALLEGRI

kaugelt üle 3000 võidu, nende hulgas väärtuslikud maalid, tähtsate isikute rinnakujud, kohviserviis, pesuserviis, fotoaparaat, pesumasin, koroonamäng, reisukohvrid ja palju muud. — **Iga 4. loos võidab. Loosi hind ainult 5 senti.** Palju lõbustusi: teater väärtusliku kavaga. Einelaud, laevkohvik «Heliopolis» jazz-orkestri ja tantsuettekannetega, koroona mäng ja palju muud. Loterii kestab 30. aprillil kella 18 kuni 23 ja 1. mail kella 11 kuni 21.

Miina Hermanni Lauluselts.

Pühap. 3. mail s. a. kl. 6 p. l. **Pauluse** kirikus

Cesar Francki oratoorium

«ÕNDSUS»

Kaastegevad: pr. **L. Tubin,** hrad: **R. Jõks, K. Wiltol** (Tallinnast) ja **K. Põlde,** M. Hermanni Lauluseltsi segakoor, Tartu Meeslaulu selts, keelpillide orkester, orelil **E. Kiris.** Juhatab **Ed. Tubin.**

Piletid 25 snt. — 1 kr. eelmüügil kooriliikmeil ja L. Roose kaupl. Jaani tänaval. Kontserdi päeval kiriku juures kella 4 alates.

KEVAD-HOOAJA KAUPASID

suures valikus, odavate hindadega, soovitavad **moe-, pudu- ja pesuäri**

VENN. LEPP

KAUBAHOOV 2 • PROMENADI 2.

Müük suurel ja väiksel arvul.

Jlus, suurem talu

(Valgamaal) müüa ehk rendile anda. Teat. Tartu Ühispangast igapäev kl. 9—2.

Suure vee tõttu

Luunja parvest ülesõit ajutiselt suletud.

Ümbersõit Tartu-Võru teed pidi Reola kaudu.

Tartu maavalitsus.

Kaabusid

suures valikus odavate hindadega soovitavad

VENNAD LEPP

Tartus, Promenadi 2.

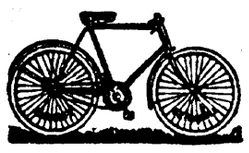

Jalgrattaid,

osasid ja kumme

Soovitame tunduvalt alandatud hindadega. — Jalgrataste emaillimine ja parandamine.

Firma OTSING

Tartus, Rüütli tn. 13, tel. 3-82.

Paremad kivimajad

müüa. (Brutto sissetulek 13%). Hind 130.000—6.000 krooni. Küsida Kinnisvaraomanikkude Pangast Joh. Tallo'lt, Tartus, Suurturg nr. 3.

Müüa pump

vee väljapumpamiseks ning tuletõrjeks. Tiigi tän. nr. 78. J. Sultson.

Tööotsimised

Diplomeeritud

juurelõikaja naisrätsep

Valmistab maitserikkalt **mantleid, kostüüme ja kleite.**

Mantlid alates 4 kr., kleidid 1 kr. peale. Töö kiire ja korralik. Soovijaile müün lõikeid. **Emajõe tän. nr. 3, k. 3,** hoovi pealt sissekäik, 2-korral.

---

19 a. aus ja kohusetruu **neiu** palub kohta

majateenijaks.

Omab tunnistused, oskab keeta ning õmmelda. Nõus ka odavama palgaga. Aadr.: Võru tän. 19—3.

Hiiu neiu

soovib kohta maale, tunneb kõik maatööd. Oa tän. 5—9.

Kautsjonivõimeline esimese liigi

autojuht

soovib kohta taksole ehk veoautole. Täiesti vilunud, kaine ja mittesuitsetaja. Kirjal. ehk isikl. kuni 5. maini Tartu, Vabaduse 23—6. E. P.

Aus neiu

palub esialgu tasuta tööd vabrikus ehk tehases. Pakk. slt. «Lootus» all.

Neiu soovib maale

karjaseks.

Kaupa teha 1.—3. maini Näituse tn. nr. 28—8, keldrikorral.

Juutselõikaja

(neiu) otsib kohta. Nõus ka ärasõiduks. Kirj. slt. „Juukselõikaja" all.

Aus ja korralik lastearmastaja

maaneiu

palub kohta. Oskab keeta, tunneb ka vähe õmblustööd. Teatada slt. „5860" all.

Noor energiline

preili

soovib kohta kas ärisse, kantseleisse, kontori või muud sarnast. Tunneb raamatupidam., masinakirja ja omab head tunnistused. Kirjad kuni 4. maini slt. „Energiline preili" all.

Kaks korralikku maaneidu soovivad

majateenijaks.

On tunnistused ja soovitus. P. t. Gildi t. 10—4.

Kaitseväest vabanenud noormees 2½-aastase meieriabilise praktikaga soovib

meieri abilise

kohta ükskõik kuhu kohta. Kirjad palun saata: Hargla postkast nr. 1, W. L.

Soovin maale korralikku

tüdrukut ja karjust

suurema karja peale. Tulla laupäeval kella 9—10 hom. Narva t. 33, hoovipoisi poole.

Maale tallu tublit

tüdrukut

tarvis. Tulla Kastani tänav nr. 53—2, hoovi kaudu.

Uus hooaja saadetis üleilmakuulsaid

ROOTSI JALGRATTAID

«HUSKVARNA»

pärale jõudnud.

„HUSKVARNA" jalgrattad valmistatud üleilma kuulsast Rootsi «Sandvikeni» terasest.

„HUSKVARNA" tehniliselt viimistletud jalgrattad, võistlemata materjali headuse, töö puhtuse ja järjekindla iga-aastase uuenduse tõttu.

„HUSKVARNA" jalgrattad on vastavalt eriti raskete Eesti teeoludele ehitatud.

„HUSKVARNA" jalgrattad on vastupidavad, ilusad ja väga kerge käiguga.

HUSKVARNA VAPPENFABRIKS A/B

vabriku ladu ja esitus

Firma G. F. LIBLIK

Omanik **MARIA LIBLIK.**

Tartus, Suurturg nr. 10. Kõnetraat 6-30.

„HUSKVARNA"

PARIM ROOTSI

JALGRATAS

Kuulutus.

Reedel, 15. mail s. a. kell 10 hom. on Vastseliina kirikumõisas Vastseliina koguduse kalmistu umbes 3000 meetri pikkuse

tsement postidega puust

tara- (aia-) tööde väljapakkumine

vähempakkumise teel, kus koguduse juhatusel õigus jääb tööd ka mitte vähempakkujale välja anda. — Lähemaid teateid võib saada koguduse kantseleist, ehk telefoni teel, Vastseliina 7. KOGUDUSE JUHATUS.

Igavene!! Priimusenõel

ühes vardas 150 nõela hind 25 senti — ühes vardas 500 nõela hind 50 senti.

Edasimüüjaile suure hinnaalandusega. Promenadi tän. 6—3 Tartu, R. DILS.

Võtan igasugu

traat-wõrk aia

kudumise töid vastu. Tellija kui ka omast traadist. Hinnad võistlemata odavad. Tartus, Elisabeti 2.

Sissesõitnud lesk naisterahvas palub teenistust

passijaks ehk keetjaks.

Sellekohased tunnistused olemas. Pakkumised palut. saata slt. «Keetjale» all.

Palvekirjade

lepingute, edasikaebuste jne. ümberkirjut. **Masinakirja õpetus** laialdase praktikaga. Poe 9. **O. Kühle.**

KUMMITEMPLITE TÖÖSTUS

ED. VEBER

VENE T. 6. TARTUS.

Müümised

Hea talu

Tartust 13 klm., korras hoonetega, metsaga, 80-vkm. põlluga, ühes täieliku inventariga ehk ilma omaniku vanaduse tõttu müüa. Ligemat Poe 9—1, telef. 13-24. O. Kühle.

Müüa pruugitud meester.

jalgratas.

Narva t. 73.

Müüa suurel ja väiksel arvul

koroonad, wineerplated ja wineerlõikeid

T. Ü. «Kesktöö». Kompani 1.

Odavasti müüa

tõllasepa treipink

ühes puurimine ja pantsaag, freesimine. Näha võib Lembitu tän. 10.

Müüa

maakive

igal ajal. Lähemat Roosi nr. 5—1.

Suurel ja väikesel arvul

pergament-paberit

soovitab odavasti

„POSTIMEHE" raamatukauplus,

Tartus, Suurturg 16.

Uus saadetis

kohale jõudnud

talla pastla kroom sandaali | **nahka**

Kautšukki pastlateks.

Hinnad palju odavamad kui varem. — Palun tutvuneda kaupadega.

Jaan Kurg

Tartus, Kauba t. 17, tel. 607.

Lehmad

müüa:

1. Punane-valge, 3 poega, 14. aprillil lüpsma saanud, annab 22 liitrit piima päevas. 2. Angler, 3 poega, saab lüpsma 25. mail. Sõbra t. 2.

Müüa täielt sõidukorras

mootorratas

(inglise) 3½ HP Tartus, Roosi nr. 7—3.

Müüa vanaaegne mahagooni

saaligarnituur,

suured põranda vaibad ja suur tulekindel rahakapp. Jaani t. 14, ostu- ja müügi-äri.

Juhuslikult odavasti müüa 250 kg.

detsimaalkaal.

Peetriturg 3—2.

Noored õunapuud,

paremates sortides marjapõõsaid ja maasikataimi, varajad sordid, soovitab aia-äri **Roosi t. 24-a.**

Üleilmaline kuulsus

Hiromant

Kabdul-Demelov, tõetundja, kes inimese saatuse ära ütleb. Turu 75—4.

Tööpakkumised

Kainet ja korralikku

hobuse-poissi,

kes põhjalikult aiatööd tunneb, on tarvis suuremasse alevisse. Teat slt. «aednik» kuni 2. maini kl. 1.

Väljaspool Tartut tarvis vastutavat

tööjõudu

500—750 kr. suurusega. Võib olla üksik naiste- ehk meesterahvas. Pakkum. slt. «P. Ö.»

Ostmised

Soovin osta 4 taktiilist

naftamootorit

20—25 h. j. ja puugaasi- generaatori. Samas on müüa ahjupotte á 11 snt. Teat. Kastani t. nr. 103. «Metall»

Soovin osta vähetarvitatud

lapsewankrit.

Pakkumised saata Võru t. nr. 26—1.

Korteriotsimised

Kaks üksikut ametnikku vajavad pikemaks ajaks 3 ehk 4 toalist, päikesepaistelist, sooja

korterit

mai kuu algusel ehk hiljem. Teat. slt. «kaks üürnikku» all.

Dr. Hilda Puusepp

Sisehaigused, kosmeetika ja kosmeetilised massažid

Kõnet.: kella 8—9 ja 3—5. Tartus, Raekoja 13.

Dr. A. Amon

Naha-, sugu- ja naistehaigused.

Kella 9—11 ja 5—7.

Tartus, Pepleri tän. 2 (vastu Maarja kirikut), tel. 13-30.

Elan nüüd **Riia tän. 16**

Dr. Ella Tekel.

Naistehaigused. 9—11 ja 3—5.

Ämmaemand

E. Tomson-Sviker

Tartus, Vana tän. 3—1.

Ämmaemand

W. Arwi.

Tartus, Tähe t. 69.

„Postimehe" ja **„Maamehe"**

tellimisi ja kuulutusi võtavad vastu:

Kodijärwe Pruulil, Peeter Wiil.
Märjamaa Päärdul, M. Priimets.
Pala ag., Fr. Willemson.
Mägiste Waalul, Henn Sarw.
Vana - Kastre seltsimajas, Lavrentjev.
Kudina vallas, Lilo asund., Osv. Villman.
Pedjas, Arn. Anton.

Prohv. PEEP

Täpne saatus

Välja võtta!

Uueturu nr. 25.

AINULT ehtt 72%

Marseille seep

puhtast ollivõlist kannab kaitsemärki

KASS

Tõrjuge järelaimed tagasi.